

Nr 150.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52; given Stockholms slott den 14 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Såsom i propositionen nr 2 till innevarande års riksdag framhölls böra anslagsäskandena å tilläggsstat sammanfattas i två propositioner, en avgiven vid riksdagens början och en vid slutet av den för budgetpropositionernas avlämnande fastställda tiden.

De anslag, som efter riksstatens fastställande ytterligare äskats för det nu löpande budgetåret, ha uppförts dels å tilläggsstat I som fastställts av 1951 års riksdag vid dess höstsession (r. skr. 1951:382), och dels å tilläggsstat II, som avser anslagsäskanden till innevarande års riksdag. Efter

anmälan av propositionen nr 2 ha anslagsäskanden å tilläggsstat II beslutats av Kungl. Maj:t i propositionerna nr 60, 85, 86, 100, 122, 123 och 128.

De ytterligare anslagsäskanden avseende tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, vilka ansetts nu böra föreläggas riksdagen, ha tidigare denna dag anmälts. På hemställan av vederbörande föredragande har Kungl. Maj:t därvid fattat beslut enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—15*). En förteckning över av Kungl. Maj:t å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 till och med denna dag äskade anslag *utöver* de i propositionen nr 2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av förteckningen framgår att — med beaktande jämväl av nyssnämnda nya framställningar om anslag — efter det propositionen nr 2 till årets riksdag framlades, å tilläggsstat äskats 222,58 miljoner kronor å driftbudgeten och 84,16 miljoner kronor å kapitalbudgeten.

Å tilläggsstat I ha tidigare av riksdagen anvisats anslag om tillhopa 55 miljoner kronor å driftbudgeten och 70 miljoner kronor å kapitalbudgeten, varjämte å tilläggsstat II äskats anslag om 138,42 miljoner kronor å driftbudgeten och 365,68 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Vid bifall till de efter avlämnande av propositionen nr 2 till och med denna dag gjorda ytterligare anslagsäskanden å tilläggsstat II skulle anslagen å tilläggsstater till riksstaten för innevarande budgetår uppgå till sammanlagt för driftbudgeten 416,00 miljoner kronor och för kapitalbudgeten 519,84 miljoner kronor.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—15*) fattat beslut.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtats till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Fjellander.

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.

Andra huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler härefter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet.

[1] **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** Den i gällande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal är fastställd till 15 000 kronor.

I skrivelse den 11 februari 1952 har *justitiekanslersämbetet* anmält att de sammanlagda utgifter, som under innevarande budgetår skola gäldas med medel från anslagsposten, beräknas uppgå till 50 250 kronor. En förstärkning av anslagsposten med 35 250 kronor är således påkallad. Det ökade medelsbehovet beror till största delen på extraordinära arbetsuppgifter, som anförtrots ämbetet av Kungl. Maj:t och som nödvändiggjort särskilda utredningar. Kostnaderna för de för sådana utredningar anlitate arbetskrafterna beräknas till 22 450 kronor. Vidare besväras ämbetet av en avsevärd arbetsbalans, som det icke varit möjligt att i större utsträckning nedbringa. Med hänsyn till angelägenheten av att balansen avarbetas måste ämbetet anställa extra arbetskraft i större omfattning än vad ämbetet beräknade vid avgivande av sina anslagsaskanden för innevarande budgetår. Ämbetet har förut för Kungl. Maj:t anmält att kostnaderna för denna ytterligare arbetskraft beräknades till 9 000 kronor. Detta belopp avsåg kostnaden för vikarie för justitiekanslern under partiell tjänstledighet för denne. Något belopp för

anställande av ytterligare föredragande beräknades ej. Emellertid skulle det vara av värde om under någon tid ännu en föredragande kunde biträda ämbetet. En särskild anledning till behovet av en sådan arbetskraft utgöres av den omständigheten, att ämbetet efter avgivandet av nyss berörda anmälan måst vidkännas ett visst bortfall av arbetsbiträde utan att någon motsvarande besparing uppstått på icke-ordinarieposten. Sålunda har sedan den 1 oktober 1951 en befattningshavare, som tidigare tjänstgjort på halvtid och då varit lönegradsplacerad — en rådman i Stockholm, anställd hos ämbetet sedan 1925 — i stället tjänstgjort allenast två timmar dagligen mot ett arvode, som i sin helhet belastat icke-ordinarieposten och som bestämts till samma belopp som den grundlön han tidigare uppburit. Härigenom har behov uppkommit av extra arbetskraft under innevarande budgetår, motsvarande omkring 350 timmar eller i det närmaste en heltidstjänstgörande föredragande under två månader. Kostnaden för en sådan föredragande beräknas till 3 800 kronor. I enlighet med det anförda skulle det ytterligare medelsbehovet under ifrågavarande anslagspost uppgå till (22 450 + 9 000 + 3 800) 35 250 kronor.

Departementschefen. Vid anmälan i årets statsverksproposition av medelsbehovet för nästa budgetår under justitiekanslersämbetets avlöningsanslag (II ht s. 8) tillstyrkte jag med hänsyn till den stora arbetsbörda, som åvilar ämbetet, ett av ämbetet framlagt förslag om höjning av icke-ordinarieposten med 9 000 kronor för anställande av extra arbetskraft. Vidare föreslog jag att nämnda post, som för närvarande är obetecknad, skulle med hänsyn till sådana eventuella ökningar i arbetsbördan som icke kunnat förutses vid anslagsberäkningen betecknas förslagsvis. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed framlagda förslag föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Såsom framgår av justitiekanslersämbetets framställning råda under innevarande budgetår vid ämbetet arbetsförhållanden likartade dem som förutsetts för nästa budgetår. Jag finner mig fördenskull böra tillstyrka, att utöver redan anvisade medel ett belopp av 9 000 kronor må användas för förstärkning av de reguljära arbetskrafterna. De ärenden av extraordinär natur, vilka av Kungl. Maj:t hänskjutits till ämbetets prövning, ha varit mycket arbetskrävande och ha nödvändiggjort anlitande av kvalificerad extra arbetskraft. Kostnaderna härför kunna i enlighet med ämbetets beräkning uppskattas till i runt tal 22 400 kronor. Förslaget att härutöver beräkna visst belopp för anställande av ytterligare föredragande kan jag icke biträda.

I enlighet med det anförda bör det belopp, varmed anslagsöverskridande bör medgivas, bestämmas till (9 000 + 22 400) 31 400 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för justitiekanslersämbetet upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1951/52 överskridas med högst 31 400 kronor.

F. Diverse.

[2] 10. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Detta anslag är i gällande riksstat uppfört med 550 000 kronor. Därjämte fanns vid ingången av innevarande budgetår en reservation av omkring 111 700 kronor, varför under budgetåret totalt tillgängliga medel uppgå till 661 700 kronor. Av detta belopp ha under budgetårets sju första månader 568 400 kronor förbrukats. Den 1 februari 1952 återstodo således 93 300 kronor. För täckande av merkostnaderna på grund av den genomförda höjningen av stats-tjänstemännens rörliga tillägg till 32 resp. 33 procent beräknas ett belopp av omkring 60 000 kronor komma att överföras till anslaget från särskilt för ändamålet anvisat anslag (jfr statsutsk. utl. 38/1951). Vidare beräknas omkring 24 000 kronor, motsvarande av justitiedepartementet förskottade, till andra departement hörande kommittékostnader, bli återlevererade till anslaget. För budgetårets sista fem månader skulle följaktligen ett belopp av omkring 177 000 kronor stå till förfogande. Då därunder medelsbehovet per månad i detta sammanhang kan beräknas till ett belopp, motsvarande vad som i medeltal förbrukats under månaderna juli 1951—januari 1952 eller 80 000 kronor, kunna utgifterna under tiden februari—juni 1952 med någon jämkning nedåt uppskattas till 375 000 kronor.

Belastningen har blivit större än som beräknats, ehuru man sökt nedbringa kostnaderna för de redan arbetande kommittéerna. Sålunda har arbetet inom en utredning redan någon tid legat nere, varjämte kommittéerna anmodats att i görligaste mån planera arbetet så att minsta möjliga kostnader uppstå. Åtskilliga av de under justitiedepartementet arbetande kommittéerna, av vilka flertalet tillsatts efter hemställan av riksdagen, äro emellertid stora och kostnadskrävande. Jag vill särskilt erinra om utredningarna om revision av fastighetsbildningslagstiftningen, om reformer på strafflagstiftningens område, om folkomröstning och valsätt samt om översyn av rättegångsbalken. Under budgetåret ha sju utredningar slutförts, i samband varmed betydande kostnader uppstått för tryckning av betänkanden.

I enlighet med det anförda torde anslaget böra förstärkas med (375 000 — 177 000) i runt tal 200 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Georg Dahlin.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.**Tredje huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

D. Diverse.

[1] 15 a. Ytterligare medel till Röda korsets verksamhet i Jugoslavien för hemsändande av grekiska barn. För detta ändamål har å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 100 000 kronor (jfr prop. 1952: 2, s. 11). Till grund för ifrågavarande äskande lågo svenska Röda korsets överstyrelses beräkningar rörande kostnaderna för verksamhetens slutförande. Överstyrelsen har i skrivelse den 16 februari 1952 anmält, att repatrieringsarbetet icke kunnat genomföras så snabbt, som man tidigare haft skäl antaga. En transport väntades nu kunna äga rum i mars månad 1952. I samband därmed komme särskilda förhandlingar att upptagas med jugoslaviska Röda korset rörande fall, om vilkas behandling ännu osäkerhet rådde, varefter en avslutande transport kunde beräknas äga rum i juni eller juli 1952. På grund av denna tidsutdräkt erfordrades ytterligare 50 000 kronor för arbetets fullföljande.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ytterligare medel till Röda korsets verksamhet i Jugoslavien för hemsändande av grekiska barn* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[2] 17. Inventarier för Arvfurstens palats. Med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen (III ht s. 10) framlagda förslag anvisade 1951 års riksdag till inventarier för Arvfurstens palats m. m. ett reservationsanslag av 330 000 kronor. Därav voro 300 000 kronor avsedda för nyanskaffning av inventarier i samband med departementets återflyttning till palatset. Detta belopp var, såsom framhölls i propositionen, beräknat med iakttagande av största sparsamhet. I syfte att begränsa kostnaderna ha i anslutning härtill åtgärder vidtagits för att genom bidrag från husgerådskammaren samt från enskilda erhålla erforderliga inventarier för representationsrummen i palatset. Ehuru stort tillmötesgående härvid visats departementet, måste vissa utgifter för ytterligare inventarier till dessa rum bestridas av statsmedel. Kostnaderna torde komma att uppgå till 100 000 kronor, och jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inventarier för Arvfurstens palats* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Gunnar Ljungdahl.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.

Fjärde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, anmäler vissa under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 och anför därvid följande.

C. Försvarskrafterna.

Försvarsstaben.

[1] **Försvarsstaben: Avlöningar.** Den 1 juni 1951 har Kungl. Maj:t fastställt avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag för försvarsstabens radioanstalt m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1951/52. I den under staten upptagna anslagsposten till särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer ingår en obetecknad delpost å 490 000 kronor till prisutjämningsstillägg.

De anvisade medlen ha emellertid med hänsyn till levnadskostnadernas stegring inom vissa främmande länder visat sig vara för knappt tilltagna. Under förenämnda delpost erfordras ytterligare omkring 45 000 kronor. Riksdagens medgivande att överskrida delposten med högst detta belopp torde nu böra inhämtas. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för försvarsstaben under anslagsposten Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer upptagna delposten Prisutjämningsstillägg må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 45 000 kronor.

Armén.

[2] 19 a. **Armén: Ytterligare medel till övriga expenser m. m.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor. Å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår har riksdagen anvisat ytterligare 100 000 kronor. Till anslaget ha därjämte överförts 86 000 kronor från anslaget Armén: Vissa repetitionsövningar m. m.

Vid framläggandet av propositionen 1952:2 anmälde jag att arméförvaltningen hemställt om sammanlagt 200 000 kronor för täckande av inträffade prisstegringar. Jag kunde för det dåvarande icke tillstyrka att för ändamålet anvisades mer än 100 000 kronor. Genom sedermera verkställda undersökningar har jag emellertid funnit att ytterligare medel böra anvisas för att täcka prisstegringar. Då belastningen på anslaget därjämte ökat på grund av kostnader som orsakats av genomförandet av vissa omfattande organisationsändringar inom armén, föreslår jag, att å tilläggsstat anvisas ytterligare 135 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Ytterligare medel till övriga expenser m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kronor.

Marinen.

[3] 64. **Marinen: Inventarier m. m.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 880 000 kronor. Till anslaget ha därjämte överförts 4 000 kronor från anslag under tolfte huvudtiteln.

I skrivelse den 4 maj 1951 har marinförvaltningen hemställt om ytterligare 248 000 kronor. Av nämnda belopp ha i runt tal 47 000 kronor beräknats för täckande av ökade avlöningar till förrådspersonal. Jag tillstyrker äskandet i nyssnämnda del. För att i någon mån tillgodose de viktigaste av övriga anmälda behov räknar jag med 28 000 kronor. Jag föreslår alltså, att å tilläggsstat anvisas sammanlagt (47 000 + 28 000 =) 75 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Inventarier m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Magnus T. Möller.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.

Femte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

B. Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

[1] 37. Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. Under förevarande rubrik är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 170 000 kronor, varav 76 000 kronor avsetts för uppförande av ett personalbostadshus för två familjer vid Margretelunds yrkesskola.

Socialstyrelsen har (skr. 18/1 1952) hemställt om ytterligare 43 000 kronor för att täcka kostnaderna för ifrågavarande bostadshus. Sedan anbud numera inkommit, ha byggnadsarbetena visat sig draga en kostnad av tillhoppa 119 000 kronor. Personalhuset erfordras för två yrkeslärare, vilka i anslutning till pågående omorganisation av Skarvik-Tallåsens och vissa andra ungdomsvårdsskolor den 1 april 1952 skola överflyttas till Margretelund.

Byggnadsstyrelsen finner visserligen merkostnaden hög men anser, att den bör godtagas med hänsyn dels till de efter de ursprungliga beräkningarna (i oktober 1950) inträffade prisstegringarna och dels den omständigheten att lägre anbud än de föreliggande i nuvarande läge på arbetsmarknaden knappast torde kunna erhållas.

Departementschefen. Socialstyrelsens beräkning av det ytterligare medelsbehovet torde böra godtagas. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

[2] 41. **Ersättning till inackorderingshem för driftförluster.** Under förevarande rubrik är för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

De till eftervårdsverksamheten vid ungdomsvårdsskolorna hörande, genom I.O.G.T. upprättade inackorderingshemmen, erhålla fr. o. m. andra verksamhetsåret ersättning av staten för uppkomna driftunderskott med högst årshyrans belopp. Underskottersättningens storlek bestämmes av socialstyrelsen, som därvid har att taga hänsyn till i vad mån verksamheten bör kunna bära uppkommen förlust. Ersättning utbetalas halvårsvis i efterskott.

Socialstyrelsen har (skr. 29/1 1952) anmält, att anslaget icke förslår till de under budgetårets andra hälft erforderliga utbetalningarna, avseende underskott under budgetårets första hälft.

Den uppkomna situationen förklaras på följande sätt. Motsvarande anslag för budgetåret 1950/51 var för knappt tilltaget, och ersättningar å ca 4 000 kronor måste därför skjutas över till innevarande budgetår. Inackorderingshemmet i Halmstad har flyttat till nya lokaler med avsevärt högre hyra än tidigare. Vidare ha driftförlusterna ökat, beroende på väsentligt ökade kostnader. Årshyran inkluderar, förutom grundhyra, i förekommande fall hyra för rum åt hembitråde, vatten- och elektricitetsavgifter, kostnader för sotning och viss renhållning, bränslekostnader samt ersättning för eldning och fastighetens skötsel. Grundhyran har i de flesta fall icke höjts. Övriga i hyran ingående delkostnader ha däremot ökat kraftigt. Inackorderingshemmen ha överlag att kämpa med stora ekonomiska svårigheter. I några fall ha statsbidragets begränsning till årshyrans belopp gjort, att hemmen icke fått full täckning för sina driftförluster. Inackorderingsavgifterna ha undan för undan måst höjas och variera nu mellan 160 och 175 kronor, beroende på prissättningen på orten. En ytterligare höjning skulle visserligen minska hemmens förluster men omöjliggöres av de inackorderades begränsade inkomster.

Vid beräkningen av medelsbehovet för budgetårets andra hälft har styrelsen utgått från hyresbelopp och driftförluster under den period för vilken ersättning senast utgått (1/1—30/6 1951). Sju inackorderingshem äro berättigade till ersättning, helt eller delvis, för tiden 1 juli—31 december 1951. Den beräknade driftförlusten uppgår till 21 300 kronor. Då behållningen å anslaget den 31 december 1951 uppgick till ca 3 800 kronor, hemställer styrelsen att ytterligare 17 500 kronor måtte anvisas.

Departementschefen. De nu gällande grunderna för underskottersättningar till inackorderingshemmen godkändes av 1949 års riksdag (prop. nr 85, p. 6, r. skr. nr 286). Vid behandlingen av denna fråga uttalade min företrädare i ämbetet, att knappast mer än uppskattningsvis halva årshyran kunde antagas komma att belasta statsverket i form av underskottersättning. De senaste årens prishöjningar ha i första hand fått mötas genom att höja inackorderingsavgifterna. Enligt vad jag inhämtat av socialstyrelsen ligga dessa numera i regel i nivå med motsvarande priser på den öppna marknaden å resp. orter. Man har icke ansett sig kunna höja avgifterna ytterligare. Då huvudmännen i princip icke skola vara ekonomiskt ansvariga för hemmens drift, ha de kostnadsökningar, vilka icke kunnat kompenseras genom höjning av avgifterna, kommit att drabba staten i form av underskottersättningar. Tillgängliga uppgifter tyda på att dessa ersättningar f. n. kunna beräknas till i genomsnitt ca 90 % av årshyrornas belopp.

Med hänsyn till den utveckling, som sålunda förekommit, är det min avsikt att föranstalta om att inackorderingshemmens driftkostnader göras till föremål för en granskning. Å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår bör i enlighet med socialstyrelsens förslag ett belopp av 17 500 kronor anvisas för att medgiva täckning av de under andra hälften av år 1951 uppkomna driftförlusterna.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till inackorderingshem för driftförluster* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 17 500 kronor.

E. Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.

[3] **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** I den av riksdagen för innevarande budgetår fastställda avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten har upptagits en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 2 738 000 kronor.

Riksförsäkringsanstalten har (skr. 8/2 1952) hemställt om medgivande att utöver det under icke-ordinarieposten anvisade beloppet få taga i anspråk ett belopp av 190 000 kronor.

Anstalten framhåller till en början, att anstalten för budgetåren 1949/50 och 1950/51 kunnat redovisa betydande besparingar å ordinarie- och icke-ordinarieposterna, nämligen 203 000 och 288 000 kronor under resp. budgetår. Dessa besparingar möjliggjordes genom att anstalten avsevärd tid före den beräknade tidpunkten för genomförandet av den år 1950 beslutade omorganisationen påbörjade den avsedda minskningen av personalstyrkan. Denna personalminskning tillgick så, att anstalten i största möjliga utsträckning sökte lämna ledigblivna tjänster å de av omorganisationen

berörda delarna obesatta. Den härigenom åstadkomna minskningen av personalen — främst biträdespersonalen — blev i själva verket så omfattande, att endast ett fåtal befattningshavare behövde uppsägas.

Att medelsbehovet under icke-ordinarieposten blivit större än beräknat sammanhänger främst med pågående omorganisation inom ämbetsverket. En redogörelse för denna har lämnats i årets statsverksproposition (V ht, p. 74) till vilken torde få hänvisas. Anstalten erinrar, att anstalten i anslagskrivelse för nästa budgetår föreslagit vissa jämkningar i 1950 års omorganisationsbeslut samt tillfälligt uppskov med genomförandet av den år 1951 beslutade omorganisationen. Dessa åtgärder hade av anstalten beräknats öka medelsbehovet för nästa budgetår med totalt ca 175 000 kronor, varav under icke-ordinarieposten ca 132 000 kronor. Då motsvarande belopp icke inräknats i anslaget för innevarande budgetår, hemställer anstalten om medgivande att överskrida icke-ordinarieposten med beloppet i fråga. Vidare föreslog anstalten i anslagsskrivelsen, att ytterligare 10 000 kronor måtte, i anledning av de från år 1951 inträdda allmänna löneökningarna, beräknas för avlönande av sommarvikarier; denna kostnadsökning kunde ej förutses vid anslagsberäkningen för budgetåret 1951/52. Slutligen har en förskjutning från ordinarie- till icke-ordinarieposten skett dels på grund av tjänstledighet för och avgång av ordinarie personal, som ersatts med icke-ordinarie personal, dels ock emedan ett mindre antal ordinarie kontorsbiträden förordnats till extra ordinarie kanslibiträden för att möjliggöra omorganisationen av den för första och fjärde skaderegleringsbyråerna gemensamma expeditionen, allt medförande en merbelastning å icke-ordinarieposten med 48 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså erfordras en förstärkning av sistnämnda post med $(132\ 000 + 10\ 000 + 48\ 000)$ 190 000 kronor. Av skilda skäl torde emellertid denna merkostnad till omkring hälften, eller ca 95 000 kronor, motsvaras av besparingar under ordinarieposten.

Departementschefen. Riksförsäkringsanstalten hemställde inför nästa budgetår om vissa jämkningar i beslutade omläggningar inom anstalten. Den år 1950 beslutade omorganisationen, som i princip skulle genomföras den 1 januari 1951, beräknades medgiva en personalminskning med 92 befattningshavare. Enligt senare erfarenheter borde minskningen dock stanna vid ca 70 tjänstemän; i anledning härav erfordrades en medelsökning för nästa budgetår med ca 134 000 kronor. Vidare borde den år 1951 beslutade omorganisationen, som skulle ha genomförts den 1 juli 1951, anstå i avvaktan på ombyggnad av tjänstelokalerna; härför erfordrades en medelsökning med ca 41 000 kronor. Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen beräknat 115 000 kronor för jämkning av 1950 års omorganisation. Vad beträffar 1951 års omorganisation har Kungl. Maj:t (prop. 1952: 2) äskat medel å tilläggsstat till erforderliga byggnadsarbeten, vilka torde bli färdiga vid årsskiftet 1952/53. Med hänsyn härtill har i statsverkspropositionen beräknats endast omkring hälften, eller 20 000 kronor, av det för ett helt års uppskov erforderliga beloppet. De av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda förslagen förutsätta i dessa delar att den år 1950 beslutade personalminsk-

ningen med vissa jämkningar skall genomföras successivt under återstoden av innevarande budgetår och under nästa budgetår samt att 1951 års omorganisation i sin helhet få anstå under innevarande budgetår.

Vid beräkningen av medelsbehovet för innevarande budgetår har hänsyn icke tagits till behovet av jämkningar i annan mån än att ett belopp av 30 000 kronor avsetts för övergångsanordningar. Riksförsäkringsanstalten bör erhålla medel för erforderliga jämkningsåtgärder även för innevarande budgetår. Jag har intet att erinra mot anstaltens förslag i detta hänseende och beräknar sålunda härför ett ytterligare medelsbehov av 132 000 kronor under icke-ordinarieposten. I övrigt har riksförsäkringsanstalten hemställt om ytterligare medel dels till vissa löneförhöjningar åt semestervikarier och dels på grund av förskjutningar från ordinarie- till icke-ordinarieposten. Det erforderliga medelsbehovet härför torde med viss jämkning kunna beräknas till 48 000 kronor. Överskridande torde härvidlag kunna medgivas utan riksdagens hörande. Jag förordar dock, att frågan om överskridande av icke-ordinarieposten i förevarande fall i sin helhet underställes riksdagen.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 180 000 kronor.

G. Diverse.

[4] 11. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under förevarande rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 550 000 kronor. Den vid ingången av innevarande budgetår befintliga reservationen uppgick till 4 871 kronor. Belastningen å anslaget uppgick den 1 mars 1952 till ca 512 000 kronor.

Avsevärda ansträngningar ha gjorts för att begränsa kommittékostnaderna. Bl. a. har ett förbilligande av skrivhjälp å kommittéerna eftersträfvats. I betydande omfattning erhålla kommittéerna sålunda fr. o. m. hösten 1951 skrivhjälp genom å socialdepartementet anställd personal. Härigenom har man vunnit en samordning av arbetskraften och kunnat ersätta en relativt dyrbar timavlönad arbetskraft med lönegradsplacerad personal. Av icke ringa betydelse i detta sammanhang är att anlita av skrivhjälp på övertid kunnat begränsas. Utbetalning av expensmedel sker vidare numera från statsdepartementens kassakontor, vilket medfört att kommittéerna avlastats arbetet med räkenskaperna. Även i övrigt ha besparingsåtgärder vidtagits, exempelvis genom att begränsa kommittépersonalens storlek.

Vidare ha åtgärder vidtagits för att påskynda slutförandet av vissa kommittéuppdrag. Under hösten 1951 ha sju kommittéer avslutat sitt arbete,

nämligen socialvårdskommittén, barackförsäljningsnämnden, 1948 års förhandlingsrättskommitté, sakkunniga rörande arbetsförmedlingstjänstemännens pensionering, sakkunniga för anstaltsvårdades rätt till folkpension, 1950 års arbetsförmedlingsutredning och 1950 års folkpensionsrevision. Vidare har änkepensioneringskommittén kommit så långt att dess betänkande nu lämnats till tryckeriet. Även arbetsmarknadsstatistikutredningen beräknas slutföra sitt uppdrag under innevarande budgetår.

Med bortseende från ett fåtal föga kostnadskrävande kommittéer, vilka torde bli färdiga med sitt arbete inom en nära framtid, beröra de f. n. arbetande kommittéerna aktuella frågor, vilkas lösning icke bör fördröjas. Bland dessa kommittéer återfinnas arbetskraftsutredningen, ungdomsvårdsskoleutredningen, 1951 års bostadsutredning samt de enda under innevarande budgetår tillsatta kommittéerna, nämligen 1951 års utredning om arbetslöshetsförsäkringen och socialförsäkringsutredningen. För att utredningsarbetet skall kunna fullföljas erfordras en förstärkning av kommittéanslaget för innevarande budgetår med 175 000 kronor.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

J. O. Widman.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

I. Diverse.

9. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kommunikationsdepartementets kommittéanslag, som för budgetåren 1949/50 och 1950/51 anvisats med 400 000 resp. 300 000 kronor, har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett belopp av 250 000 kronor. Vid ingången av budgetåret förelåg å anslaget en reservation av ca 16 900 kronor varjämte till detsamma överförts 6 000 kronor från anslaget till Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för rörliga tilläggsförmåner å löner och pensioner. Medelsförbrukningen å anslaget under budgetåret har intill den 1 mars 1952 utgjort i runt tal 250 000 kronor. Återstående medel uppgingo alltså till ca 23 000 kronor.

I syfte bl. a. att nedbringa kommittéutgifterna har inom kommunikationsdepartementet under de senaste åren stor återhållsamhet iakttagits i fråga om tillsättande av nya utredningar. Medan under åren 1950 och 1951 sammanlagt nio kommittéer avslutat sin verksamhet, ha under år 1950 tillsatts endast två mindre kostnadskrävande utredningar (enmansutredningar) och under år 1951 likaledes två, nämligen televisionsutredningen och byggnadsutredningen. Kostnaderna för televisionsutredningen belasta emellertid icke kommittéanslaget utan bestridas av telegrafverkets driftmedel.

Den stora belastningen av anslaget under innevarande budgetår har förorsakats av flera omständigheter, som varit svåra att förutse vid den ursprungliga anslagsberäkningen. Flera äldre kommittéer ha sålunda, bl. a. på grund av utvidgade utredningsuppgifter eller mera omfattande undersökningar än från början räknats med, icke kunnat slutföra sina uppdrag vid beräknad tidpunkt. Vidare har anslaget i icke förutsedd omfattning kommit att belastas med utgifter, som föranledas av inom andra departement igångsatta utredningar.

Beträffande medelsbehovet för den återstående delen av budgetåret må framhållas att enbart för den på riksdagens initiativ tillkomna elkraftutredningen, vilken är den mest kostnadskrävande utredningen, utgifterna beräknas till minst 27 000 kronor. För övriga kommittéer, varibland främst märkas vinterväghållningsutredningen, busslinjeutredningen, trafiknykterhetsutredningen samt 1951 års byggnadsutredning, torde medelsbehovet under återstoden av budgetåret komma att uppgå till omkring 63 000 kronor. Slutligen beräknas med andra departement gemensamma kostnader komma att belasta anslaget med minst 8 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle även med iakttagande av sträng sparsamhet en förstärkning av anslaget med 75 000 kronor vara erforderlig.

På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Östen Falken.

Bilaga 6.

Egentliga statsutgifter.

Sjunde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler härefter under finansdepartementet hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

E. Diverse.

6 b. 1944 års nykterhetskommitté. Å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisades till 1944 års nykterhetskommitté ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

I en den 7 mars 1952 dagtecknad promemoria har nykterhetskommittén hemställt om ytterligare medel för slutförande av sitt arbete och därvid beräknat kostnaderna härför till 102 000 kronor. I promemorian anför kommittén, att kommitténs i november 1950 gjorda beräkningar av tidpunkten för arbetets avslutande (1951 års riksdagsberättelse) och om de återstående kostnaderna visat sig icke vara hållbara. Beträffande anledningarna härtill anför kommittén följande.

Enligt sina direktiv har nykterhetskommittén i uppdrag att verkställa en »allsidig och förutsättningslös utredning angående nykterhetslagstiftningens framtida innehåll och utformning» och har därvid bl. a. att »mot varandra väga effekten av samhällets olika nykterhetsvårdande åtgärder». Omprövningen av de grundläggande principerna för nykterhetspolitiken borde ske med utgångspunkt från en ingående undersökning rörande verkningarna i olika avseenden av det i ett kvarts sekel prövade systemet med individuell kontroll. Med stöd av erfarenheterna från vårt eget land och andra länder med likartad social struktur borde de sakkunniga söka komma

fram till en grundad uppfattning om värdet av detta system såsom medel att främja folknykterheten och att begränsa alkoholkonsumtionens skador i jämförelse med värdet hos andra, här eller annorstädes tillämpade metoder. Beträffande omfattningen av kommitténs undersökningar uttalades i riksdagen bl. a., att utredningen borde tillgodogöra sig erfarenheterna både från tiden före kriget och tiden efter kriget. Vidare framhölls att på grund av uppdragets vidsträckt karaktär utredningen kunde beräknas taga lång tid.

De stora undersökningar, som kommittén ålades att utföra, krävde självfallet omfattande förberedelser. Det visade sig härvid, att en avsevärd kostnadsbesparing och samtidigt en betydande ökning av uppgiftsmaterialets säkerhet och fullständighet skulle kunna erhållas, om undersökningen rörande alkoholvanorna m. m. direkt anknöts till folkräkningen. Uppgifterna till denna var emellertid icke tillgängliga för kommittén förrän på våren 1947, då undersökningarna, sedan riksdagen godkänt planen och beviljat medel, igångsattes. Det hade för övrigt knappast varit möjligt att tillgodose kravet på »normala» förhållanden, om undersökningarna påbörjats tidigare, då den officiella statistiken för efterkrigstiden givetvis inte kunde bli tillgänglig förrän under 1940-talets sista år. Särskilt gäller detta uppgifterna från främmande länder. Vid planläggningen beaktades även det behov av utredningsmaterial som förelåg för alkoholistvårdsutredningen och ungdomsvårdskommittén. Kostnaderna för dessa kommittéer har till följd härav icke oväsentligt kunnat nedbringas. Resultatet av de omfattande undersökningarna redovisades successivt för kommitténs ledamöter och på grundval härav fördes preliminära principdiskussioner. Parallellt härmed bedrevs arbetet med utarbetande av förslag i olika detaljfrågor och utformades preliminära författningsförslag beträffande betydande delar av nykterhetsområdet.

Bearbetningen av undersökningsmaterialet tog helt naturligt avsevärd tid och resultatet förelåg i korrektur först vid årsskiftet 1950/51. Ungefär samtidigt hade kommittén slutfört såväl de preliminära principdiskussionerna som detaljarbetet beträffande maltdrycks- och rusdryckslagstiftningens framtida utformning.

De av nykterhetskommittén utförda undersökningarna hade på väsentliga punkter kastat nytt ljus över alkoholfrågorna. Vid de ingående diskussioner som fördes inom kommittén under förra delen av år 1951 visade det sig emellertid att undersökningarna på några punkter antydde sådana väsentliga, förut mindre beaktade frågeställningar, att de, för att kunna bilda ett säkert underlag för kommitténs ståndpunktstaganden, måste fördjupas och kompletteras i vissa avseenden. Visst ytterligare undersökningsmaterial måste införskaffas och arbetet därmed jämte betydande tryckningssvårigheter försenade den statistiska undersökningsvolymens färdigställande så, att den jämte en undersökning rörande verkningarna av olika slag av maltdrycker kunde i tryck avlämnas först i början av februari 1952. För närmare kännedom om arten och omfattningen av dessa utredningar, som livligt diskuterats i den offentliga debatten, hänvisas till SOU 1951: 43 och 1951: 44.

Förseningen av undersökningsvolymerna medförde helt naturligt en försening även av nykterhetskommitténs övriga betänkanden. Kommittén fann vidare undersökningsresultaten vara av sådan betydelse att en ingående analys var erforderlig beträffande de framkomna uppgifterna. Denna analys av utvecklingen i Sverige och en rad andra länder utgör grunden för kommitténs ställningstagande till riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken samt för en rad detaljförslag på skilda områden. Med hänsyn till utred-

ningsarbetets vikt och omfattning fann kommittén det vara önskvärt att i en särskild volym, ett principbetänkande, redovisa denna analys, riktlinjerna för nykterhetspolitiken och en sammanfattning av kommitténs samtliga förslag m. m. Härigenom vanns en väsentligt ökad överskådlighet, men principbetänkandet medförde ofrånkomligen ett icke obetydligt merarbete.

Arbetets slutförande har enligt kommittén även fördröjts av andra omständigheter, bl. a. betydande trycksvarigheter. Härom anför kommittén.

Upprepade gånger har inträffat att planen för arbetets bedrivande måst ändras på grund av att korrektur på en del av ett betänkande icke kunnat färdigställas inom beräknad och i vissa fall utlovad tid.

En annan omständighet, som avsevärt försvårat möjligheterna att slutföra arbetet inom avsedd tid, har varit personalsvarigheter inom kommitténs kansli. Av kommitténs tre sekreterarebiträden har en sedan en längre tid tillbaka på grund av annan anställning endast kunnat utnyttjas på deltid. En annan av sekreterarna övergick till privatanställning den 1 juli 1951 och har under tiden därefter endast i begränsad utsträckning kunnat utföra arbete för kommitténs räkning. Det kan måhända anses att personalen å kansliet under sådana förhållanden bort förstärkas. Häremot må emellertid framhållas svarigheterna för att icke säga omöjligheten för en i kommitténs tidigare arbete icke insatt sekreterare att utan omfattande och tidsödande studier kunna deltaga i arbetet under slutskedet. Kommittén har emellertid för en rad begränsade arbetsuppgifter anlitat särskilda experter.

Beträffande arbetets nuvarande läge anför kommittén att arbetsresultatet kommer att redovisas i sju volymer, av vilka två hittills avlämnats. Av de återstående fem volymerna föreligger en om undervisning, upplysning och forskning på alkoholfrågans område slutjusterad och klar sedan några månader tillbaka. En del rörande tillverkning och försäljning av maldrycker, vilken del innefattar en fullständig revision av maldryckslagstiftningen med förslag till ny lagstiftning i ämnet, samt en del om rusdrycksförsäljning och nykterhetsvård föreligger i sin helhet i korrektur men kan slutjusteras först i samband med den principiella delen av kommitténs betänkande. Även principdelen av betänkandet och en fristående volym med en redogörelse för nykterhetslagstiftning och nykterhetsförhållanden i vissa främmande länder är i huvudsak uppsatt i korrektur och återstoden av dessa delar beräknas kunna avlämnas till sättning inom den allra närmaste tiden. Slutjusteringen av hela betänkandet, sammanlagt omkring 1 700 sidor, beräknas vara avslutad under april månad 1952. Det torde vara få kommittéer som under de senaste decennierna haft ett utredningsuppdrag av motsvarande omfattning och svarighetsgrad.

De nu återstående kostnaderna beräknas av kommittén på följande sätt.

Nu företagna beräkningar ger vid handen, att för kommitténs och sekretariatets återstående arbete erfordras ytterligare omkring 22 000 kronor.

I detta belopp ingår beräknade ersättningar till biträdespersonal, ledamöter samt tidigare av kommittén anlitade experter ävensom reseersättningar. Härtill kommer tryckningskostnader, vilka tidigare beräknats till omkring 30 000 kronor. Därvid hade räknats med att betänkandena skulle omfatta sammanlagt omkring 1 200 trycksidor. Det har nu visat sig att omfånget kommer att bli avsevärt större eller omkring 1 700 sidor. Därtill kom-

mer att enligt uppgift papperspriserna sedan 1950, då de tidigare beräkningarna gjordes, stigit med omkring 100 %, sättningskostnaderna med omkring 18 % och bindningskostnaderna med omkring 25 %. För den del av tryckningsarbetet, som utföres i år, kommer därtill ytterligare prishöjningar i samband med årets löneförhöjningar. Totalt kan tryckningskostnaderna för kommitténs betänkanden nu beräknas till omkring 80 000 kronor.

Departementschefen. Åberopande den av nykterhetskommittén företagna beräkningen av kostnaderna för kommitténs återstående arbete, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till 1944 års *nykterhetskommitté* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 102 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Fjellander.

Bilaga 7.

Egentliga statsutgifter.**Åttonde huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Persson, anmäler härefter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

[1] 57 a. **Gemensamma universitetsändamål: Ämneskonferenser.** *Universitetskanslern* har i skrivelse den 21 februari 1952 hemställt, att till kanslersämbetets förfogande måtte ställas ett belopp av 9 000 kronor för anordnande i Stockholm under våren 1952 av en ämneskonferens beträffande skolämnet modersmålet och en beträffande biologiämnena. Kanslern har därvid erinrat, att han i utlåtande den 9 februari 1952 över ett av läroverkens krisutredning framlagt betänkande med förslag till vissa åtgärder för avhjälpande av lärarbristen vid de högre skolorna anmält, att han hade för avsikt att verkställa en översyn beträffande studieplanerna inom de filosofiska fakulteterna och motsvarande studieplaner vid Stockholms och Göteborgs högskolor, bland annat genom sammankallande av ämneskonferenser med början redan innevarande år. Han hade därvid även uttalat, att han, i likhet med vissa av de i ärendet hörda akademiska myndigheterna, ansåge det lämpligt att beträffande skolämnet modersmålet en konferens sammankallades, bestående av akademiska lärare i litteraturhistoria, nordiska språk och svenska språket, med uppdrag att utreda utbildningsbehovet för modersmåls lärare. En dylik konferens skulle givetvis även behandla frågan om nya studieplaner.

Slutligen hade han framhållit, att en konferens för de biologiska ämnenas del syntes erforderlig. Anordnande av konferenser i nyssnämnda dubbelämnen hade till syfte att söka undanröja speciellt beträffande dessa ämnen nu föreliggande svårigheter.

I ämneskonferensen för modersmålet avses skola deltaga två professorer i nordiska språk och två i litteraturhistoria samt en universitetslektor i svenska språket från ettvar av universiteten, en professor i ettvar av förstnämnda två ämnen från Stockholms och en från Göteborgs högskola samt dessutom två docenter och en studentrepresentant från ettvar av de fyra lärosätena. Sammanlagda deltagarantalet beräknas sålunda till 26. Rese- och traktamentskostnader för deltagare, som ej äro bosatta i Stockholm, ha beräknats till 3 928 kronor.

I ämneskonferensen i biologiska ämnena avses skola deltaga sammanlagt 36 personer enligt följande sammanställning

	Botanik	Zoologi	Växtbiologi	Limnologi	Genetik
Uppsala universitet	2 professorer 1 laborator	3 professorer 1 laborator	1 professor —	— 1 laborator	— —
Lunds universitet	2 professorer 1 laborator	3 professorer 1 laborator	— —	1 professor —	1 professor 1 laborator
Stockholms högskola	1 professor —	2 professorer 1 laborator	— —	— —	1 professor —
Universiteten och Stockholms högskola	3 docenter och 1 studentrepresentant från vart och ett av dessa lärosäten				

Rese- och traktamentskostnader för deltagare i denna konferens ha beräknats till 4 865 kronor. De sammanlagda beräknade kostnaderna för de två konferenserna, vilka båda äro avsedda att pågå i två dagar, uppgå sålunda till 8 793, vilket belopp emellertid med hänsyn till behovet av medel till förutsedda utgifter avrundats till 9 000 kronor.

Departementschefen. I anledning av föreliggande framställning från universitetskanslern vill jag erinra om att ämneskonferenser av samma art, som nu är i fråga, redan tidigare vid olika tillfällen hållits och att förslag framlagts både av 1945 års universitetsberedning och 1949 års universitetskanslersämbetssakkunniga om en fastare organisation av dessa konferenser. Bland de akademiska myndigheterna torde råda en enig uppfattning om att anordnandet av ämneskonferenser är ett viktigt led i det betydelsefulla arbetet på att skapa kontakt och samverkan i fråga om den vetenskapliga forskningen och undervisningen. Även jag anser, att dessa konferenser ha en viktig uppgift att fylla, och vill därför förorda, att anslag av statsmedel får utgå till de två konferenser, som äro avsedda att hållas våren 1952, nämligen en i skolämnet modersmålet och en i biologiska ämnena.

Anslag till ämneskonferenser ha tidigare av Kungl. Maj:t anvisats att utgå ur åttonde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Med hänsyn till belastningen å detta anslag samt framför allt till att här enligt min mening är fråga om ett sådant regelbundet återkommande medelsbehov, att det fram-

deles bör tillgodoses genom stadigvarande anslag å riksstaten, anser jag, att ett särskilt anslag bör anvisas för ändamålet. Anslaget torde böra erhålla reservationsanslags karaktär samt uppföras under förut angivna rubrik. Då de konferenser, som nu äro i fråga, skola anordnas redan under loppet av våren 1952 bör anslaget uppföras å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52.

Mot beräkningen av kostnaderna för de båda konferenserna har jag icke funnit anledning till erinran. Det av mig förordade anslaget bör därför utgå med 9 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gemensamma universitetsändamål: Ämneskonferenser* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

F. Tekniska högskolor.

[2] **Chalmers tekniska högskola: Omkostnader.** I skrivelser den 14 februari och den 11 maj 1951 har *högskolans kollegienämnd* hemställt om rätt att disponera delposten till bränsle, lyse och vatten under högskolans omkostnadsanslag för gäldande av en avgift å 6 540 kronor 49 öre, som högskolan debiterats av Jukkasjärvi sockens belysningsförening för anslutning till elektriskt distributionsnät av det till högskolans institution för elektronik knutna jonosfärobservatoriet i Kiruna.

I anledning av denna framställning torde jag få erinra om vissa förhållanden rörande den naturvetenskapliga forskningen i Övre Norrland.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1949:168 upptogs från och med budgetåret 1949/50 å riksstaten ett anslag till Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland. Denna forskningsverksamhet hade då redan tagit viss form. Sommaren 1948 hade bland annat ett provisoriskt geofysiskt observatorium upprättats c:a 8 km öster om Kiruna. För detta hade Kiruna stad uppfört institutions- och bostadsbaracker, vilka försetts med elektrisk utrustning och upplåtits till vetenskapsakademien mot en årlig hyra av 1 500 kronor. Vetenskapsakademien hade därefter genom interimsstyrelsen för vetenskapsakademiens forskningsstationer i Övre Norrland upplåtit observatoriet till professorerna vid Chalmers tekniska högskola O. Rydbeck i egenskap av föreståndare för högskolans institution för elektronik. Observatoriet kom härigenom att i arbetshänseende sortera direkt under sagda institution. Till institutionen äro på samma sätt knutna observatorier i andra delar av landet. Under högskolans materielanslag upptages också numera visst belopp till »institutionen för elektronik med tillhörande observatorier».

För jonosfärobservatoriet har professor Rydbeck under åren 1949—1951 erhållit bidrag *dels* av vetenskapsakademien med — förutom nämnda hyresfria observatorielokaler — årliga belopp å 4 500, 17 000 och 20 000 kronor ur anslaget till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland, *dels ock* av statens naturvetenskapliga forskningsråd med engångsanslag å 50 000 kronor till instrumentanskaffning och 25 000 kronor till driftskostnader. Här-

jämte har forskningsrådet anvisat ett årligt belopp till interimsstyrelsen för dess verksamhet i Abisko och Kiruna.

Av *kollegienämndens* nyssnämnda framställningar inhämtas bland annat:

Den vid jonosfärobservatoriet bedrivna forskningen utgör en viktig del av högskolans verksamhet och kräver ett störningsfritt läge, skilt från övrig bebyggelse. Kostnaderna för anslutning till förefintligt elektriskt distributionsnät genom uppsättning av stolpar och dragning av ledningar ha därför blivit betydande. Högskolan har av belysningsföreningen debiterats, förutom anslutningsavgiften, energiavgifter för åren 1948—1950 med sammanlagt 10 279 kronor 94 öre. Energiavgifterna hava bestritts ur högskolans bränslepost, och kollegienämnden är närmast benägen att låta även anslutningsavgiften belasta detta anslag. Någon artskillnad mellan anslutnings- och energiavgifter föreligger knappast enligt kollegienämndens mening. Praxis växlar, och vissa producenter av elektrisk kraft uttaga anslutningsavgiften i form av pålägg på energiavgiften. — Belysningsföreningen tvingade den 10 mars 1951 genom hot om avstängning av energitillförseln kollegienämnden att av medel avsedda för annan institution vid högskolan gälda anslutningsavgiften.

Statskontoret har understrukt, att jonosfärobservatoriet bedrivs i samarbete med och med understöd från vetenskapsakademien, vid vilket förhållande högskolans bränslepost icke borde kunna belastas med utgifter för i framställningen avsett ändamål. Det förefölle som om Kiruna stad i egenkap av fastighetsägare bort bekosta anknytningen och bereda sig kompensation härför genom att uttaga högre årlig hyra än den nu fastställda. — Ämbetsverket har föreslagit, att ett belopp å förslagsvis 3 000 kronor anvisades av åttonde huvudtitelns anslag till extra utgifter och att återstoden gäldades av till vetenskapsakademiens förfogande stående medel.

Vetenskapsakademien har tillstyrkt kollegienämndens framställning. Akademien har förklarat sig icke kunna lämna ytterligare bidrag till här ifrågavarande ändamål.

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna har i första hand tillstyrkt kollegienämndens framställning och därvid understrukt, att då en del av högskolans verksamhet förlagts till annan ort det syntes rimligt, att högskolan finge svara för av denna verksamhet föranledda bränslekostnader m. m. I andra hand har ämbetsverket föreslagit, att erforderligt belopp skulle utgå ur extra utgiftsanslaget.

Riksräkenskapsverket har uttalat bland annat följande.

Enligt riksräkenskapsverkets mening borde såväl ifrågavarande anslutningsavgift — vilken numera betalats av Chalmers tekniska högskola med anlitan- de av högskolans materielanslag — som ock de årliga avgifterna för levererad elektrisk kraft — vilka för hela tiden till och med år 1950 bestritts från högskolans omkostnadsanslag — ha betalats av Rydbeck med anlitan- de av de medel, som ställts till hans förfogande för utförande av jonosfär- mätningar vid det provisoriska geofysiska observatoriet i Kiruna. Under alla förhållanden kan observatoriet organisatoriskt icke anses ha erhållit en så- dan ställning enligt beslut av statsmakterna, att befogenhet förelegat eller föreligger att taga i anspråk högskolans omkostnadsanslag för ändamålet. Avgifter för elektrisk kraft, som levererats efter 1951 års ingång, böra enligt riksräkenskapsverkets uppfattning gäldas av medel, som ställts till Rydbecks

förfogande för hans forskningsverksamhet vid jonosfärobservatoriet. I den mån de från högskolans omkostnads- och materielanslag redan bestridda avgifterna icke kunna ersättas med anlåtande av dessa medel eller medel, som stå till vetenskapsakademiens förfogande, bör det undersökas, huruvida icke täckning för dessa avgifter kan beredas genom ytterligare anslag från naturvetenskapliga forskningsrådet; i den mån täckning för avgifterna icke kan beredas i nu angiven ordning eller från åttonde huvudtitelns anslag till extra utgifter, torde medel till avgifternas slutliga gäldande få äskas av riksdagen.

Statens naturvetenskapliga forskningsråd har tillstyrkt kollegienämndens framställning och — gentemot riksräkenskapsverket — framhållit, att jonosfärobservatoriet i vad angår den vetenskapliga verksamheten är direkt anslutet till moderinstitutionen i Göteborg och att det utgör en av förutsättningarna för framgångsrikt bedrivande av institutionens forskning angående jonosfären. Forskningsrådets anslag till observatoriet ha varit till beloppet fixerade, och det har förutsatts, att bidrag till observatoriets materiel och drift i största möjliga utsträckning skulle anvisas från Chalmers tekniska högskola. Forskningsrådet har framhållit, att det icke kunde åtaga sig några ytterligare kostnader för observatoriet.

Departementschefen. Som av den lämnade redogörelsen framgått utgör forskningsverksamheten vid jonosfärobservatoriet i Kiruna ett led i de vid elektronikinstitutionen vid Chalmers tekniska högskola bedrivna jonosfärforskningarna. I själva verket torde jonosfärobservatoriet utgöra en av förutsättningarna för moderinstitutionens i Göteborg forskning angående jonosfären. Till följd av den nära anknytningen mellan jonosfärobservatoriet och högskolan finner jag det därför naturligt, att avgiften för anslutning av observatoriet till det elektriska distributionsnätet får bestridas ur högskolans bränslepost. Detsamma gäller enligt min mening även avgifterna för observatoriets löpande förbrukning av elektrisk energi. Med hänsyn till den ståndpunkt statskontoret och riksräkenskapsverket intagit anser jag emellertid, att frågan om gäldandet av såväl anslutningsavgiften som energiavgifterna bör underställas riksdagens prövning.

Under återopande av det nu anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att ifrågavarande anslutningsavgift ävensom löpande avgifter för elektrisk energi till jonosfärobservatoriet i Kiruna må bestridas ur den under Chalmers tekniska högskolas omkostnadsanslag uppförda delposten till bränsle, lyse och vatten.

N. Diverse.

[3] 18. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Åttonde huvudtitelns kommittéanslag var för budgetåret 1950/51 uppfört med 800 000 kronor. Utgifterna under anslaget samma år uppgingo till i runt tal 799 000 kronor. För innevarande budgetår har anslaget sänkts till 750 000 kronor. Det

utredningsarbete, som är i gång inom departementet, är omfattande och kostnadskrävande. Som framgår av 1952 års riksdagsberättelse pågingo vid ingången av detta år inom departementet 28 utredningar och sedan dess ha ytterligare sakkunniga tillkallats. Bland de större nu pågående och mera kostnadskrävande utredningarna må nämnas handelsutbildningskommittén, 1947 års musikutredning, 1948 års tekniska skolutredning, 1948 års läkarutbildningskommitté, sakkunniga för utredning av de juridiska och statsvetenskapliga examina m. m., 1951 års skolstyrelseutredning och 1946 års skolkommision. Sistnämnda utredning har fått föreläggande att avsluta sitt arbete med utgången av juni månad 1952. Ett flertal av de pågående utredningarna ha begärts av riksdagen eller föranletts av beslut, som fattats av riksdagen om skolväsendets omdaning. Under innevarande budgetår har kommittéanslaget belastats med tryckningskostnader för ett flertal större betänkanden.

Behållningen å kommittéanslaget uppgick i slutet av sistlidna februari månad endast till i runt tal 195 000 kronor. Med hänsyn härtill och till omfattningen av pågående utredningsarbete synes en anslagsförstärkning för innevarande budgetår nödvändig. Jag beräknar det erforderliga beloppet till 100 000 kronor, vilket belopp torde böra anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Olof Cederstrand.

Bilaga 8.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, och statsrådet Hjalmar Nilson anmäla härefter under jordbruksdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52, statsrådet Norup beträffande punkterna 1 och 2 samt statsrådet Hjalmar Nilson beträffande punkten 3. Föredragandena yttra därvid följande.

F. Veterinärväsendet m. m.

[1] **Veterinärstyrelsen:** Avlöningar. I den för innevarande budgetår fastställda avlöningsstaten för veterinärstyrelsen har anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppförts med ett belopp av 196 200 kronor.

Veterinärstyrelsen (skr. 4/3 1952) hemställer, att förenämnda anslagspost skall få överskridas med ett belopp av intill 20 000 kronor. Till stöd härför anför styrelsen, att den mul- och klövsjukeepizooti, som bröt ut under senare delen av år 1951, nödvändiggjort förstärkning av styrelsens arbetskrafter. Detta har gällt såväl styrelsens allmänna byrå, där ledningen av mul- och klövsjukebekämpandet utövas, som den administrativa byrån. På sistnämnda byrå handläggas nämligen de ersättningsärenden av skiftande slag, till vilka epizootien och dess bekämpande ge upphov. Angående omfattningen av ifrågavarande personalförstärkning anför veterinärstyrelsen i huvudsak följande.

Den ordinarie byråchefen å allmänna byrån har åtnjutit partiell tjänstledighet för att helt kunna ägna sig åt ledningen av mul- och klövsjukebekämpandet. I succession efter honom har förordnats viss personal och därjämte har det visat sig ofrånkomligt att förstärka arbetskraften å byrån med ytterligare två veterinärer, en veterinärkandidat och ett kontorsbiträde. Å den administrativa byrån ha anställts ytterligare två amanuenser, av vilka en har heltidstjänstgöring och en tjänstgör på halvtid. Arvoden och andra ersättningar till denna extra personal ha måst bestridas från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Denna post kommer till följd härav icke att förslå för sitt ändamål.

För närvarande förefaller det som om bekämpandet av epizootien krönts med framgång, men det torde vara att förutse att ströfall komma att uppträda under avsevärd tid framåt. Härtill kommer att granskningen och bearbetningen av de i fältet arbetande veterinärernas rapporter — ett arbete som är av stor betydelse, då därigenom vinnas erfarenheter av värde bland annat för ett framtida epizootibekämpande så mycket mindre torde kunna medhinnas av allmänna byråns fåtaliga reguljära personal som denna inom den närmaste tiden kommer att — utöver sina vanliga arbetsuppgifter — till en del vara upptagen med en styrelsen anbefalld utredning angående en eventuell svensk tillverkning av mul- och klövsjukevaccin. Det är därför ovissit under vilken tid och i vilken utsträckning arbetskrafterna å styrelsens allmänna byrå kunna behöva fortsättningsvis förstärkas. Vad som däremot med säkerhet kan sägas är, att den personal, som för närvarande tjänstgör å den administrativa byrån, erfordras under hela den återstående delen av budgetåret, om det betydande materialet av rekvisitioner av ersättningar för nedslaktade kreatur, för desinfektions-, grävnings- och arbetskostnader samt för vaccinationsarbetet skall kunna avverkas inom rimlig tid.

Departementschefen. Såsom framgår av det föregående har mul- och klövsjukeepizootien medfört en betydande ökning av arbetsbördan för veterinärstyrelsen. På grund härav har personalen på den allmänna och den administrativa byrån tillfälligt måst ökas. Detta har i sin tur medfört att det belopp, som anvisats till avlöande av icke-ordinarie personal, icke kommer att förslå för sitt ändamål. Mot veterinärstyrelsens beräkningar av det ökade medelsbehovet har jag icke något att erinra. Jag tillstyrker sålunda styrelsens framställning i ämnet samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för veterinärstyrelsen upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1951/52 överskridas med 20 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[2] 11. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Å riksstaten för innevarande budgetår är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett anslag av 608 500 kronor.

Styrelsen för Sveriges utsädesförening (skr. 5/3 1952) hemställer, att anslag skall anvisas å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1951/52 för täckande av vissa kostnader för ökade löner åt föreningens arbetare. Förening-

en anhåller därvid om bidrag dels med 30 500 kronor, motsvarande kostnadsökningar under innevarande budgetår enligt 1951 års kollektivavtal, dels med belopp motsvarande kostnadsökningen under tiden den 1 januari—den 30 juni 1952 för den timlönehöjning, som kan förledas av nytt kollektivavtal för år 1952.

Såsom skäl för framställningen anför föreningens styrelse, att den vid uppgörandet i juli 1950 av det budgetförslag, som låg till grund för dess anslagsäskanden för innevarande budgetår, räknade med oförändrade löner under anslagsperioden åt föreningens timavlönade arbetare. Enligt kollektivavtal den 16 januari 1951 avseende kalenderåret 1951 höjdes emellertid timlönerna med i medeltal 24,8 öre. Styrelsen uppskattar den utgiftsökning, som detta medfört för föreningen under sista halvåret 1951, till 16 450 kronor. Till grund för beräkningen har lagts det bokförda antalet dagsverken under denna tid. I beloppet ingår ej utgiftsökningen vid de verksamhetsgrenar, som bekostas av andra medel än statsmedel, nämligen den del av kontrollbyråns verksamhet, som gäller kontroll av Svenska utsädesaktiebolagets produkter, den del av kemiska och cereala laboratoriernas verksamhet, som rör analyser åt främmande uppdragsgivare, samt den förädlingsverksamhet med nya kulturväxter, som bekostas av enskilda intressenter. Ej heller ingår utgiftsökningen på grund av ökade timlöner vid linlaboratoriet, för vars verksamhet ett särskilt statsanslag utgår, eller lönekostnaderna för personal, som sysselsättes med egentligt jordbruksarbete.

Antalet arbetstimmar under första halvåret 1952 beräknas enligt samma grunder till 56 662. Kostnadsökningen på grund av lönehöjningen i 1951 års avtal skulle alltså för denna tid utgöra ($56\ 662 \times 24,8 =$) i runt tal 14 050 kronor.

Styrelsen framhåller emellertid, att arbetarparten sagt upp 1951 års avtal till den 1 januari 1952. I avvaktan på resultatet av pågående förhandlingar om nytt lantarbetaravtal ha några förhandlingar om nytt kollektivavtal för föreningens arbetare ännu ej ägt rum. I ett avtalsförslag, som arbetarparten lagt fram, begäras väsentligt högre löner än i föregående avtal. Även om det avtal, som kommer att träffas, ej kommer att innebära så stora lönehöjningar som de arbetarparten begärt torde föreningen dock enligt styrelsen få räkna med mycket stora löneökningar för innevarande avtalsperiod.

Styrelsen anför slutligen att den kostnadsram, som beräknats för innevarande budgetår, icke lämnar rum för ökade utgifter till lönehöjningar. Föreningen vågar icke heller förutsätta att dess inkomster utöver statsbidraget skola överstiga vad som beräknats i statförslaget. Förutom höjda lönekostnader måste föreningen på grund av den allmänna prisstegringen även räkna med starkt ökade omkostnader. Även om alla möjligheter till rationalisering av verksamheten tillvaratagas ser sig föreningen därför nödsakad att begära ytterligare medel å tilläggsstat för att täcka utgiftsökningen för lönehöjningar, då i annat fall verksamheten skulle behöva nedskäras i avsevärd grad.

Departementschefen. Vid fastställandet av utsädesföreningens stat för innevarande budgetår har hänsyn icke kunnat tagas till de ökade löneutgifter, som föranledas av nya kollektivavtal avseende tiden efter 1951 års ingång. Jag torde få erinra om att föreningen å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1950/51 erhållit statsbidrag för täckande av kostnadsökningen under första halvåret 1951 i anledning av 1951 års kollektivavtal. Jag förordar därför att föreningen nu skall tilldelas statsbidrag till motsvarande merkostnad under andra halvåret 1951. Denna har uppskattats till 16 450 kronor. Jag har icke något att erinra mot denna beräkning. Vad angår merkostnaden för första halvåret 1952 kan denna icke fastställas för närvarande, då föreningen ännu icke har slutit något avtal med sina arbetare för denna tid. På grund härav kan man vid bedömandet av föreningens ökade medelsbehov för avlönande av timavlönade arbetare under sistnämnda tid endast taga i betraktande den merkostnad, som föranledes av lönehöjningarna i 1951 års kollektivavtal. Denna merkostnad torde i enlighet med föreningens beräkning böra uppskattas till 14 050 kronor. Med hänsyn härtill föreslår jag, att utsädesföreningen skall erhålla ytterligare statsbidrag för innevarande budgetår med $(16\ 450 + 14\ 050 =)$ 30 500 kronor. Spörsmålet om hur den ytterligare utgiftsökning för föreningen, som det nya kollektivavtalet för år 1952 kommer att medföra, skall täckas torde böra prövas i ett senare sammanhang.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 30 500 kronor.

I. Fiskeriväsendet.

[3] **Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.** I den för innevarande budgetår gällande omkostnadsstaten för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök har för fartyget Eystrasalt under delstaten för undersöknings- och bevakningsfartygen upptagits en förslagsvis beräknad anslagspost å 4 000 kronor till vinterförläggning, vårustrustning jämte reparationer, komplettering m. m.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 15/2 1952) hemställer, att från förenämnda anslagspost må intill ett belopp av 27 000 kronor bestriktas kostnader för vissa iståndsättningsarbeten å fartyget Eystrasalt. Av beloppet avses 25 000 kronor till om- och nybyggnad av fartygets maskinkapp och styrhus, 500 kronor till uppgörande av ritningar och entreprenadhandlingar samt 1 500 kronor till kontroll och besiktning.

Till stöd för framställningen anför fiskeristyrelsen, att maskinkappen, å vilken styrhuset är uppbyggt, visat sig vara utförd av virke med mycket klena dimensioner. Virket har dessutom blivit rötskadat under den tid av 14 år, varunder fartyget varit i verksamhet. Styrhuset är fastgjort endast

vid maskinkappen och löper därför fara att spolås över bord, då brottsjörar slå över fartyget. Härtill kommer att styrhuset under den kalla årstiden är synnerligen kallt och dragigt, till men såväl för besättning och vetenskapsmän vilka tjänstgöra ombord som för instrumentutrustningen i styrhuset. Styrelsen framhåller i detta sammanhang, att fartygets ekolod vintertid kan bringas att fungera först sedan styrhuset uppvärmts medelst en fotogenkamin.

Av fiskeristyrelsens skrivelse framgår vidare, att dessa bristfälligheter uppmärksammades av styrelsen redan i samband med planeringen och genomförandet av de omändrings- och förbättringsarbeten å Eystrasalt, till vilka medel ställdes till förfogande av 1950 års riksdag (proposition nr 2, r. skr. nr 53). Vid den angelägenhetsgradering, som fiskeristyrelsen måste verkställa vid äskandet av medel för nämnda arbeten, ansåg styrelsen i betraktande av den återhållsamhet, som måste iakttagas i då rådande läge, att med iståndsättningen av fartygets maskinkapp och styrhus kunde anstå någon tid. Emellertid ha de ombordanställda å Eystrasalt senare vid flera tillfällen uttryckt klagomål över förhållandena i maskinkappen och styrhuset. De ombordanställdas fackorganisation, Svenska sjöfolksförbundet, har även uttalat önskemål om att en ny styrhytt skall tillföras fartyget.

Fiskeristyrelsen anför att den med anledning av dessa klagomål föranställt om inspektion av fartyget genom statens fartygsinspektion. Av rapporten över denna inspektion framgår att fartygsinspektionen, därest fartyget författningsenligt varit underställt inspektionens tillsyn, skulle ha föreskrivit skyldighet att vidtaga de ifrågasatta förbättringsarbetena.

Föredraganden. Jag anser att de iståndsättningsarbeten å undersökningsfartyget Eystrasalt vilka fiskeristyrelsen gjort framställning om böra utföras. Styrelsens beräkning av kostnaderna härför föranleder icke någon erinran från min sida. Jag tillstyrker därför att 27 000 kronor skola ställas till förfogande för ändamålet. Med hänsyn till att arbetena böra utföras snarast möjligt föreslår jag, att riksdagens medgivande skall inhämtas till att kostnaderna må bestridas från fiskeristyrelsens omkostnadsanslag för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att från det för budgetåret 1951/52 anvisade förslagsanslaget till Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader må intill ett belopp av 27 000 kronor bestridas kostnader för de i det föregående angivna iståndsättningsarbetena å undersökningsfartyget Eystrasalt.

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Grass.

Bilaga 9.

Egentliga statsutgifter.

Tionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

[1] **Kommerskollegium: Avlöningar.** Gällande avlöningsstat för kommerskollegium (statsliggaren s. 863) upptager för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal en obetecknad anslagspost å 570 500 kronor.

Kommerskollegium har under en följd av år enligt särskilda beslut av Kungl. Maj:t företagit dels undersökningar rörande industriens kapitalinvesteringar i egna anläggningar, dels preliminär bearbetning av produktionsuppgifter för industrien. Kostnaderna härför ha hittills bestritts från skiftande anslag. Kollegium har vidare på uppdrag av Kungl. Maj:t utfört en statistisk undersökning rörande bruttoinkomster och kostnader i utlandet vid utrikes sjöfart under år 1951; medel härför ha anvisats från tionde huvudtitelns kommittéanslag.

I årets statsverksproposition (X ht s. 12) föreslås att kostnaderna för ifrågavarande tre undersökningar för budgetåret 1952/53 skola bestridas från kollegii avlönings- och omkostnadsanslag. I anledning härav beräknas ett ökat medelsbehov under avlöningsanslaget med 20 400 kronor.

Kommerskollegium upplyser (skr. 26/6 1951 o. 23/2 1952), att undersökningen rörande inkomster och kostnader vid utrikes sjöfart under år 1951

beräknas vara avslutad vid utgången av mars 1952. De medel, som anvisats för ändamålet, torde vid denna tid helt ha tagits i anspråk. Riksbanken har emellertid uttryckt önskemål om att undersökningen måtte fortsätta, enär dess resultat är av största betydelse för beräkning av sjöfartsposten i de betalningsbalanser, som banken upprättar. Kollegium hemställer därför om fortsatt uppdrag att tills vidare under innevarande budgetår verkställa ifrågavarande undersökning. Ämbetsverket har vidare gjort framställning om anvisande av medel dels för sistnämnda undersökning under tiden april—juni 1952, dels ock för de i det föregående berörda, under innevarande budgetår utförda undersökningarna om industriens kapitalinvesteringar samt bearbetningen av 1950 års produktionsuppgifter för industrien. Kollegium uppskattar det ytterligare anslagsbehovet för samtliga tre arbetsuppgifter till 18 500 kronor, varav till arbetskostnader ca 17 000 kronor samt till expenser ca 1 500 kronor. Av arbetskostnaderna beräknas ett belopp av ca 4 200 kronor för rörligt tillägg.

Genom beslut denna dag har Kungl. Maj:t uppdragit åt kommerskollegium att från och med 1952 tills vidare utföra statistiska undersökningar rörande bruttoinkomster och kostnader i utlandet för utrikes sjöfart.

Departementschefen. Kostnaderna för de av kommerskollegium årligen utförda undersökningarna rörande industriens kapitalinvesteringar och produktion ha tidigare bestritts från olika anslag bl. a. under andra och femte huvudtitlarna. I årets statsverksproposition föreslås, att såväl dessa kostnader som utgifter för förekommande undersökningar rörande inkomster och kostnader vid utrikes sjöfart skola under budgetåret 1952/53 utgå av kollegii avlönings- och omkostnadsanslag.

Jämväl de under innevarande budgetår uppkommande kostnaderna synas lämpligen böra belasta dessa anslag, vad beträffar sjöfartsundersökningen dock endast i vad avser andra kvartalet år 1952. Det nu anmälda medelsbehovet för ifrågavarande undersökningar under innevarande budgetår uppgår till i runt tal 17 000 kronor för avlöningar och 1 500 kronor för omkostnader. Av lönekostnaderna falla 12 800 kronor å anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 4 200 kronor å posten till rörligt tillägg. Då under förstnämnda anslagspost anvisade medel icke förslå till bestridande av ifrågavarande kostnader, förordar jag att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande till att denna anslagspost under löpande budgetår må överskridas med ett belopp av 12 800 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva,

att den i avlöningsstaten för kommerskollegium upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1951/52 överskridas med högst 12 800 kronor.

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

[2] 18. Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m. Verksamheten vid statens hantverksinstitut, som pågått sedan 1940, skall omfatta undervisning genom kurser och föreläsningar, teknisk information samt forskning, med huvudvikten lagd på undervisningen. Kostnaderna för institutets verksamhet bestridas dels av statsmedel, dels av inkomster från dess kurs-, informations- och publikationsverksamhet, dels av bidrag från olika näringsorganisationer. I fråga om fördelningen av kostnaderna tillämpas från och med budgetåret 1947/48 de i propositionen nr 153/1947 angivna riktlinjerna. Sålunda tillhandahåller staten erforderliga lokaler samt svarar helt för de allmänna administrationskostnaderna, innefattande bl. a. löneutgifter för den personal, som är att anse som gemensam för olika verksamhetsgrenar vid institutet, samt kostnader för sjukvård och bränsle (från förslagsanslagen Avlöningar till viss personal och Vissa omkostnader). Där emot lämnar staten endast ett allmänt, maximerat bidrag — under reservationsanslaget Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m. — till bestridande av institutets övriga utgifter, d. v. s. avlöningar eller arvoden till konsulenter och tillfälliga biträden (ingenjörer, tekniker, laboratorie- och verkstadsbiträden, viss kontors- och expeditiionspersonal) samt speciallärare och föreläsare, reseersättningar, expenser, kostnader för publikationstryck, bibliotek, undervisnings- och förbrukningsartiklar samt underhåll av verkstäder m. m. I övrigt skola dessa utgifter bestridas med inkomsterna av institutets verksamhet samt bidragen från näringsorganisationerna. Dessa inkomster och bidrag tagas till uppbörd å ifrågavarande reservationsanslag. Under budgetåren 1947/48 och 1948/49 var anslaget uppfört med 160 000 kronor, men då viss löneutgift under anslaget ansågs böra bestridas helt av statsmedel och således överföras till avlöningsanslaget, sänktes reservationsanslaget 1949/50 till 145 000 kronor och har därefter varit oförändrat. För budgetåret 1950/51 har emellertid utöver anslaget 8 000 kronor ställts till förfogande — från förslagsanslaget till Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för rörliga tilläggsförmåner å löner och pensioner — såsom bidrag till kostnaderna för höjning av de från anslaget under tiden 1 januari—30 juni 1951 utgående lönerna.

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 4/12 1951 och 19/2 1952) har hemställt att för innevarande budgetår anvisas ytterligare 52 000 kronor såsom bidrag till täckande av beräknat underskott å kursverksamheten m. m.

Till stöd för sitt äskande har styrelsen fogat beräkningar rörande inkomster och utgifter under ifrågavarande reservationsanslag för innevarande budgetår. Följande sammanställning upptager de av styrelsen beräknade inkomsterna och utgifterna under 1951/52 samt det ekonomiska resultatet av verksamheten under 1950/51.

Inkomster.

	1951/52 Kronor	1950/51 Kronor
1. Reservation	70 000	35 377
2. Anslag	145 000	145 000
3. Statsbidrag för löneökning 1/1—30/6 1951		8 000
4. Bidrag från näringsorganisationer	33 400	33 400
5. Kursavgifter	800 000	262 570
6. Publikationstryck	26 000	50 282
7. Informationsverksamhet	170 000	264 501
	<hr/>	<hr/>
	744 400	799 130

Utgifter.

1. Avlöningar till konsulenter	150 000	127 975
2. Avlöningar till tillfälliga biträden	251 000	195 443
3. Lönetillägg med 18,7 % till konsulenter och tillfälliga biträden 1/1—30/6 1951		23 000
4. Arvoden till speciallärare	92 000	91 816
5. Reseersättningar	68 000	55 099
6. Expenser	110 000	73 053
7. Publikationstryck	26 000	45 911
8. Bibliotek	4 000	5 948
9. Undervisningsmateriel och förbrukningsartiklar ..	105 000	110 378
10. Underhåll av verkstäder m. m.	3 000	2 464
	<hr/>	<hr/>
	809 000	731 087

Rörande ifrågavarande beräkningar har styrelsen uttalat bl. a. följande.

Under budgetåret 1950/51 var summan av de till hantverksinstitutet in-
flutna kursavgifterna — den som regel största inkomstposten — något lägre
än under 1949/50, vilket sammanhängde dels med arbetskraftsbristen, dels
med de inträdda kursavgifts- och prishöjningarna. Under innevarande bud-
getår synes emellertid en anpassning ha skett till det nya läget, då kurs-
verksamheten åtminstone ekonomiskt sett nu visar en icke oväsentlig ök-
ning i jämförelse med ställningen vid samma tidpunkt föregående år. Intet
talar emot, att denna utvecklingstendens skall fortvara. I fråga om informa-
tionsverksamheten, som intill 1951/52 fortgående utökats, uppnåddes under
1950/51 en betydande inkomstökning i förhållande till 1949/50, vilken ök-
ning emellertid till övervägande delen berodde på att ersättning för större
uppdrag, som varit under arbete en längre tid, erlades vid uppdragens slut-
förande under 1950/51. För innevarande budgetår föreligga ej sådana större
uppdrag i samma omfattning, varför inkomsterna av informationsverksam-
heten komma att nedgå betydligt.

Av utgifterna hänföra sig ca 60 procent till avlöningar och arvoden. Kost-
naderna för avlöningar till konsulenter och tillfälliga biträden innefatta
löneökning under budgetåret 1951/52 med 18,7 procent ävensom ett ytter-

ligare lönetillägg av 15 procent under sista hälften av budgetåret. Arvodena till speciallärare och föreläsare utgå fortfarande med samma belopp som vid institutets tillkomst och äro icke avsedda att höjas under innevarande budgetår. Ökningen av utgiftsposten reseersättningar föranledes av att resekostnads- och traktamentsersättningar höjts samt att den ambulerande kursverksamheten intensifierats. I fråga om institutets expenser, framförallt pappers- och städningskostnader, ha prisstegringarna gjort sig starkt gällande. Den ökade ambulerande verksamheten har vidare medfört ökade telefon- och annonskostnader.

Enligt styrelsens beräkningar skulle underskottet å verksamheten uppgå till sammanlagt 64 600 kronor. Härav beräknar styrelsen kunna täcka 12 600 kronor bl. a. genom vissa inbesparingar. Täckning för återstående 52 000 kronor kan emellertid enligt styrelsen erhållas endast genom ytterligare statsbidrag. Även under budgetåret 1952/53 beräknar styrelsen att ett betydande underskott kommer att uppstå, då någon nämnvärd inkomststegring ej är att förvänta.

Departementschefen. Den övervägande delen av kostnaderna för hantverksinstitutets kurs- och informationsverksamhet täckes av erlagda kursavgifter och andra till institutet inflytande inkomster, medan statens bidrag utgör endast en mindre del. Detta bidrag har icke höjts sedan anslagets tillkomst budgetåret 1947/48. Verksamheten vid institutet har emellertid under senare år trots oförändrat statsbidrag kunnat successivt ökas och har därvid lämnat sådant ekonomiskt resultat, att anslaget vid utgången av vart och ett av budgetåren 1947/48—1950/51 uppvisat ej obetydlig reservation.

För budgetåret 1951/52 synes däremot i enlighet med vad institutets styrelse anmält verksamheten komma att lämna underskott. Inkomsterna av informationsverksamheten torde komma att bli ca 95 000 kronor lägre än 1950/51. Å andra sidan väntas summan av influtna kursavgifter bli ca 40 000 kronor högre. I övrigt torde ej någon mera betydande förändring av inkomsterna inträda. Av utgifterna hänföra sig ca 60 procent till avlöningar och arvoden. På grund av de löneökningar, som genomförts 1951 och som torde komma att medgivas för år 1952 beräknas institutets lönekostnader för innevarande budgetår öka med ca 55 000 kronor. Utgiftsökningen i övrigt, ca 23 000 kronor, beror i övervägande grad på den under budgetåret inträdda prisstegringen. Enligt institutets beräkningar skulle under 1951/52 uppstå ett underskott å verksamheten av 64 600 kronor. Då det med hänsyn till personalens anställningsförhållanden ej är möjligt att under innevarande budgetår åstadkomma personalinskränkningar av någon större omfattning, kan man ej förvänta, att utgifterna skola kunna nämnvärt nedbringas. I denna situation synes det skäligt att institutet av statsmedel erhåller ett tillfälligt ytterligare bidrag, som gör det möjligt för institutet att utan alltför allvarliga störningar fortsätta att driva verksamheten under detta budgetår. Jag anser mig sålunda böra tillstyrka, att institutet å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår beviljas anslagsförstärkning med ett till 50 000 kronor avrundat belopp.

Vad angår det av hantverksinstitutets styrelse för budgetåret 1952/53 förutsedda underskottet torde verksamhetens utveckling tills vidare böra avvaktas. Jag vill emellertid framhålla att verksamheten för nästa budgetår bör hållas inom ramen för anvisat statsbidrag och eljest påräkneliga inkomster. Jag förutsätter härvid även att institutet prövar alla möjligheter att öka sina inkomster från enskilt håll.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Lennart Groll.

Bilaga 10.

Egentliga statsutgifter.**Elfte huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, anmäler under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

[1] **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Den i gällande avlöningsstat för medicinalstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal är fastställd till 680 000 kronor.

I skrivelse den 23 februari 1952 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslagsposten för budgetåret 1951/52 måtte få överskridas med 26 700 kronor. Till stöd för sin hemställan har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Genom beslut den 20 juli 1951 medgav Kungl. Maj:t att under budgetåret förste läkare eller överläkare vid statens sinnessjukhus må under förordnande att hos styrelsen uppehålla tjänsten såsom föredragande i rätts- och socialpsykiatriska ärenden i lönegrad Ce 32 efter styrelsens prövning behålla vederbörande i egen tjänst tillkommande avlöningsförstärkning. Denna avlöningsförstärkning beräknas komma att uppgå till sammanlagt 8 000 kronor.

Genom särskilda beslut den 31 augusti och den 16 november 1951 medgav Kungl. Maj:t, att extra ordinarie byråbarnmorskan och byråinspektören i styrelsen finge vid tjänstledighet för studier i USA under tiden 6 september 1951—5 mars 1952 resp. 21 november 1951—20 april 1952 åtnjuta oavkortad lön under fyra månader, varjämte medicinalstyrelsen medgivit, att de för återstoden av tjänstledigheterna finge uppbara lön med

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

B-avdrag. Sammanlagda kostnaderna för vikarier i anledning härav uppgå till 7 300 kronor.

För handläggning av en Kungl. Maj:ts remiss har Kungl. Maj:t den 16 november 1951 beviljat chefen för apoteksbyrån och chefen för administrativa byrån viss partiell tjänstledighet. Den personalförstärkning, som för- anletts härav, har medfört en merkostnad av 2 900 kronor.

Genom beslut den 8 februari 1952 medgav Kungl. Maj:t, att hos styrelsen finge fr. o. m. 1 oktober 1951 till budgetårets slut vara anställd en kurator i Cg 17 såsom biträde åt inspektören för sinnesslövrården. Avlöningskostna- den för denna kurator beräknas till 5 400 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 september 1951 har styrelsen hem- ställt om ökad medelsanvisning för handläggning av ärenden rörande ut- ländska läkares arbetsförhållanden. Därest framställningen bifalles ökas medelsbehovet under anslagsposten med 3 100 kronor.

Av det anförda framgår, att till avlöningar till övrig icke ordinarie per- sonal utöver anvisade medel erfordras sammanlagt (8 000 + 7 300 + 2 900 + 5 400 + 3 100) 26 700 kronor.

Departementschefen. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t i anledning av medicinalstyrelsens förut nämnda skrivelse den 26 september 1951 genom beslut den 22 februari 1952 medgivit, att medicinalstyrelsen finge av an- slagsposten till avlöningar till icke ordinarie personal disponera ytterligare högst 3 000 kronor för arvode till föredragande i ärenden rörande utländska läkares arbetsförhållanden. Med hänsyn härtill tillstyrker jag en ytterligare medelsanvisning för sagda ändamål med allenast 3 000 kronor. I övrigt för- anleder framställningen ingen erinran från min sida. Anslagsposten skulle i enlighet härmed förstärkas med (8 000 + 7 300 + 2 900 + 5 400 + 3 000) 26 600 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för medicinalstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal må för budgetåret 1951/52 överskridas med högst 26 600 kronor.

[2] 38 a. Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Uppförande av ett per- sonalbostadshus. I skrivelse den 28 september 1950 har *styrelsen för statens skol- och yrkeshem på Salbohed* anført bl. a.

Enligt vad byggnadsstyrelsen meddelat bör den planerade ombyggnaden av rättarbostaden, vartill 1949 års riksdag beviljat ett anslag av 30 000 kro- nor, icke utföras. Medlen böra i stället användas till nybyggnad av ett bo- stadshus. Detta hus bör givas en storlek och standard, som gäller för assis- tent- och lärarbostäder, d. v. s. 3 rum och kök. Styrelsen hemställer, att ett bostadshus om 3 rum och kök må uppföras.

Över framställningen ha utlåtanden avgivits den 29 januari 1951 av bygg- nadsstyrelsen och den 26 juli 1951 av skolöverstyrelsen.

Byggnadsstyrelsen framhåller, att det tidigare föreslagna ombyggnads- arbetet — vilket enligt senare företagen beräkning skulle draga en kostnad av 35 000 kronor — måste betecknas som förhållandevis kostnadskrävande.

Noggranna undersökningar av byggnadsstommen och yttre avloppsledningarna ha givit vid handen, att det ur teknisk och ekonomisk synpunkt icke kan anses tillrådligt att bygga om rättarbostaden på sätt som tidigare förutsatts. Styrelsen hade därför kommit till den uppfattningen, att man i stället borde utföra en nybyggnad, varvid för det anslagna beloppet på 30 000 kronor jämte en på anslaget för renoveringsarbeten m. m. uppkommen besparing å ca 4 000 kronor skulle — med utgångspunkt från prisläget sommaren 1950 — kunna uppföras en byggnad med 2 rum och kök. Anstaltsstyrelsens framställning om en bostad för assistent eller lärare innebär, att byggnaden enligt gängse normer bör givas en yta av ca 90 m². Kostnaden för ett hus av denna storlek kunde beräknas till 55 000 kronor.

Skolöverstyrelsen vitsordar anstaltsstyrelsens uppgift, att bostad saknas för en assistent vid anstalten, samt tillstyrker framställningen om uppförande av ett bostadshus, innehållande 3 rum och kök.

Departementschefen. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört anser jag, att rättarbostaden ej bör ombyggas. I stället torde, såsom styrelsen föreslagit, ett nytt bostadshus uppföras. Bostad för den i framställningen omnämnde assistenten saknas. Ytterligare behov av bostad kan väntas uppkomma under år 1953, då en av befattningshavarna med egen bostad avgår med pension. Det nya bostadshuset torde böra omfatta 3 rum och kök. Byggnadsstyrelsens beräkning av kostnaderna för huset föranleder ej någon erinran från min sida. För ändamålet torde på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 böra uppföras ett reservationsanslag, benämnt Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Uppförande av ett personalbostadshus. Till anslaget bör överföras behållningen på reservationsanslaget till Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Ombyggnad av rättarbostad m. m. Denna behållning uppgick vid ingången av budgetåret 1951/52 till i runt tal 25 900 kronor. Vidare torde, såsom byggnadsstyrelsen föreslagit, den på reservationsanslaget till Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Renoveringsarbeten m. m. uppkomna besparingen på ca 4 000 kronor tagas i anspråk för ifrågavarande ändamål. Anslaget bör alltså uppföras med (55 000 — 25 900 — 4 000) 25 100 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Uppförande av ett personalbostadshus* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 25 100 kronor.

C. Alkoholistvård m. m.

[3] 9 a. Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Uppförande av en ny trädgårdsbyggnad m. m. I skrivelse den 27 februari 1952 har styrelsen för statens alkoholistanstalt på Venngarn hemställt, att under innevarande budgetår måtte anvisas ett anslag å 110 000 kronor till uppförande av en ny trädgårdsbyggnad vid anstalten m. m. Styrelsen anför.

Vid en eldsvåda natten till den 12 februari 1952 ödelades helt trädgårdsbyggnaden vid anstalten, varjämte två till byggnaden anslutna växthus svårt skadades. Den brunna byggnaden innehöll arbets- och förvaringslokaler. Enligt under hand lämnat meddelande har företagen polisutredning beträffande eldsvådans uppkomst visat, att skorstenseld förekommit i anläggningens värmecentral, varvid någon sollucka synes ha lossnat.

Trädgårdsbyggnaden och växthusen uppfördes, till ersättning av äldre sådana byggnader, etappvis i början av 1940-talet med anlitan av i specialstaten för jordbruks- och trädgårdsdriften anvisade medel till underhåll av byggnader m. m.

Det är emellertid icke möjligt att för byggnadens återuppförande disponera av jordbruks- och trädgårdsdriften inflytande medel. Skörden under år 1951 var mindre god, och dessutom belastas driften med väsentligt ökade lönekostnader. Kassaöverskottet från jordbruks- och trädgårdsdriften kan innevarande budgetår väntas stanna vid ett obetydligt belopp.

I trädgårds- och parkarbete sysselsätts vintertid 5 till 10 och sommartid cirka 25 av anstaltens vårdtagare. Sådant arbete har visat sig särskilt lämpligt för den förhållandevis stora del av vårdtagarna, som icke är dugliga till tyngre kroppsarbete men dock lämpligen bör sysselsättas med utomhusarbete. Intagna, som vårdas å anstaltens sjukavdelning och endast arbeta under reducerad tid, bruka sommartid sysselsättas med parkarbete. Med hänsyn till anstaltens vårdarbete är det därför angeläget, att trädgårdsdriften kan bedrivas i full omfattning, vilket icke är möjligt utan att den brunna byggnaden återuppföres. Då densamma visat sig ändamålsenlig, bör den nya byggnaden väsentligen uppföras enligt de äldre ritningarna. Enär arbetet är brådsakande, är det icke möjligt att utföra det med anstaltens egen arbetskraft, utan torde entreprenör få anlitas. Enligt av byggnadsstyrelsen utförd kostnadsberäkning erfordras ett anslag av 95 000 kronor för arbetets utförande.

Vid eldsvådan förstördes även i byggnaden förvarade redskap och inventarier, diverse förbrukningsartiklar, för innevarande år inköpta fröer samt i växthuset befintliga plantor och växter av olika slag. Värdet härav uppgår till sammanlagt 18 400 kronor. Anslagsbehovet för erforderlig återanskaffning synes dock för innevarande budgetår kunna begränsas till ett belopp av 15 000 kronor. Sistnämnda belopp torde även täcka kostnaderna för de arbeten, som redan pågå för att provisoriskt sätta växthuset och pannrummet i sådant skick, att trädgårdsdriften, om än i begränsad omfattning skall kunna hållas i gång under innevarande år.

Sammanlagt erfordras sålunda ett anslag å (95 000 + 15 000) 110 000 kronor.

Departementschefen. I likhet med anstaltsstyrelsen finner jag det med hänsyn till anstaltens vårdarbete angeläget, att trädgårdsdriften vid anstalten kan bedrivas i full omfattning. Härför erfordras, att en ny trädgårdsbyggnad snarast uppföres och att vid eldsvådan förstörda redskap m. m. omedelbart återanskaffas. Mot de beräknade kostnaderna härför har jag intet att erinra. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens alkoholistanstalt å Venn garn: Uppförande av en ny trädgårdsbyggnad m. m.* å tillägsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

E. Polisväsendet.

[4] Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. I skrivelse den 1 februari 1952 har polismästaren i Stockholm Erik Ros, överdirektören Harry Söderman och statspolisintendenten Georg Thulin gjort framställning om att medel måtte anvisas till bestridande av omkostnaderna för ett sammanträde i Stockholm under juni 1952 med internationella kriminalpoliskommissionen. I skrivelsen anföres bl. a. följande.

Kommissionen bildades 1923 i Wien. Sverige blev medlem 1926 och har sedan dess oavbrutet varit representerat i kommissionen. F. n. har kommissionen 37 stater som medlemmar. Dess ändamål är att befordra samarbetet mellan kriminalpolisen i de olika länderna, dock med hänsyn tagen till den i varje stat bestående lagstiftningen. Den har till uppgift att skapa och understödja alla slags inrättningar, som tjäna till att undertrycka den internationella brottsligheten. Vid kommissionens internationella byrå i Paris underhållas omfattande register över internationella förbrytare. Där utges vidare kommissionens tidskrift »Revue internationale de police criminelle» och publiceras framställningar om gripandet av internationella förbrytare, om falska mynt, sedlar och värdepapper m. m. I Paris finnes också kommissionens centrala radiostation, som uppehåller direkt förbindelse med 17 medlemsstater, däribland Sverige.

Kommissionen har alltsedan sin tillkomst varje år haft en generalförsamling i någon av Europas huvudstäder, bl. a. i Köpenhamn 1935, men aldrig i Stockholm. Efter andra världskriget har kommissionen sammanträtt i Bryssel, Paris, Prag, Bern, Haag och Lissabon. Värdskapet har alltid utövats av vederbörande lands regeringar, och deltagarna ha varit utsedda ombud för dessa.

De kostnader för kommissionens sammanträde i Stockholm, vilka måste bestridas av statsmedel, och utgifterna för den representation, för vilken staten synes böra svara, ha beräknats till högst 30 000 kronor.

Departementschefen. Jag tillstyrker, att medel anvisas till bestridande av kostnaderna för den internationella kriminalpoliskommissionens sammanträde i Stockholm under juni 1952 och för den representation, som staten i samband därmed bör utöva. Kostnaderna, vilkas storlek icke med säkerhet kan beräknas i förväg, torde komma att röra sig om ungefär 30 000 kronor. För att icke i riksstaten för detta ändamål skall behöva upptagas ett särskilt anslag, vilket skulle bli av engångsnatur, torde kostnaderna böra anvisas från anslaget till anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att från det för budgetåret 1951/52 uppförda förslagsanslaget till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.

måtte få bestridas erforderliga kostnader i samband med anordnande av ett sammanträde med internationella kriminalpolis-kommissionen intill ett belopp av 30 000 kronor.

[5] **Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.**

I skrivelse den 29 oktober 1951 har *statspolisintendenten* underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan, huruvida och på vilket sätt statsverket skall taga del i de utgifter, som uppkomma i samband med tillämpningen av stad-gandet om telefonavlyssning i 27 kap. 16 § rättegångsbalken.

I yttrande över framställningen har *statskontoret* anfört, att tillräckliga skäl att avlyfta polisdistrikt utgifter för sådan telefonavlyssning icke föreligga i den mån de följa av sådan polisverksamhet i vedertagen mening, som avser skyddandet av vederbörande kommuns innevånare. Polisverksamhet, som hänför sig till bekämpandet av landsskadliga brott, är av annan karaktär, då dessa brott rikta sig omedelbart mot staten såsom sådan. Uppenbarligen kunna polisdistrikten också drabbas synnerligen ojämnt av kostnader för sådan polisverksamhet. Vidare måste det ur sekretessynpunkt vara olämpligt, att andra kommunala organ än polis- och åtalsmyndigheterna få insyn i verksamhet av här avsett slag. Den utvidgning av möjligheterna att utnyttja tvångsmedel vid förundersökning angående spioneri, sabotage och vissa andra mot rikets säkerhet riktade brott, varom förslag förelagts årets riksdag genom proposition nr 22, kan enligt statskontoret åberopas såsom ett ytterligare skäl för att statsverket bör påtaga sig de kostnader, som sammanhånga med säkerhetstjänsten. Statens åtagande härutinnan anser ämbetsverket böra begränsas till att omfatta kostnader för utredning av sådana mot rikets yttre och inre säkerhet riktade brott, som avses i förenämnda proposition.

Departementschefen. I likhet med statskontoret anser jag, att staten bör påtaga sig kostnaderna för telefonavlyssning i samband med förundersökning angående sådana landsskadliga brott, som avses i proposition nr 22/1952. Kostnaderna synas lämpligen böra bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att

från förslagsanslaget till Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m. må fr. o. m. budgetåret 1951/52 bestridas nu avsedda kostnader för telefonavlyssning.

H. Diverse.

[6] 14. **Extra utgifter.** Anslaget är för budgetåret 1951/52 uppfört med 75 000 kronor. I slutet av februari 1952 kvarstod å anslaget ett odisponerat belopp av ca 8 000 kronor. En anledning till den stora medelsåtgången på anslaget är, att ett osedvanligt stort antal medaljer delats ut till förtjänta kommunalmän i samband med kommunindelningsreformens ikraftträdande. Härigenom ha för medaljer uppkommit kostnader, som med ca 15 000 kronor överstiga, vad som förutsattes vid anslagsberäkningen. Då det belopp, som kvarstår odisponerat på anslaget, icke är tillfyllest för att tillgodose de behov, som skäligen böra under återstoden av budgetåret täckas från anslaget, föreslår jag, att ytterligare 15 000 kronor anvisas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Extra utgifter* å tilläggsstat II för budgetåret 1951/
52 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med
instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt
behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
C.-G. Carlström.

Bilaga 11.

Egentliga statsutgifter.

Tolftte huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars
1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Lingman, anmäler härefter under civildepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande

A. Civildepartementet.

[1] 3. Civildepartementet: Utrustning och inredning. Arbetsbördan i civildepartementet har under det senaste året utökats i en omfattning, som icke förutsågs vid departementets tillkomst. Det har på grund härav blivit nödvändigt att anställa extra personal inom departementet och att i avsevärd utsträckning anlita sakkunniga för särskilda utredningsuppdrag. Härigenom har behov uppstått av ökade lokalutrymmen.

Den förhandlingsverksamhet, som i allt större grad kommit att åvila civildepartementet, har accentuerat lokalbristen. Under de förhandlingar, som föregingo den i prop. 1952: 60 redovisade överenskommelsen om statstjänstemännens löner under år 1952, måste sålunda vissa för departementets tjänstemän begagnade lokaler utrymmas för att möjliggöra för huvudorganisationerna att hålla enskilda överläggningar. Det var trots detta icke möjligt att ställa överläggningsrum till förfogande för samtliga huvudorganisationer.

Emellertid har det visat sig, att departementets lokalbehov kan i viss utsträckning tillgodoses genom att de utrymmen i kanslihusannexet, som ursprungligen avsågos för en lunchrestaurant men icke kunnat disponeras för detta ändamål, tagas i anspråk som tjänsterum och förhandlingslokaler.

Därjämte torde vissa ytterligare lokaler i kanslihusannexet kunna ställas till departementets förfogande.

Kostnaderna för inredning och utrustning av de nytillkomna lokalerna, däri inberäknat kostnader för skrivmaskiner, räknemaskiner o. d., ha beräknats till 40 000 kronor. Nämnda belopp torde i form av ett reservationsanslag böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civildepartementet: Utrustning och inredning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

B. Vissa myndigheter.

[2] **Statens pensionsanstalt: Avlöningar.** Vid framläggandet år 1949 av förslag till nytt SPA-reglemente framhöll föredragande departementschefen, att den personalökning hos pensionsanstalten, som kunde bli erforderlig, svårigen kunde med någon säkerhet beräknas, innan erfarenhet vunnits beträffande omfattningen av de nya arbetsuppgifterna. För budgetåret 1949/50 bemyndigades Kungl. Maj:t med hänsyn härtill att ställa medel till anstaltens förfogande för bestridande av kostnaderna för dessa uppgifter.

I sina anslagsäskanden för 1950/51 framhöll anstalten, att det vore svårt att fixera personalbehovet, innan närmare erfarenhet vunnits rörande omfattningen av de nya arbetsuppgifterna. Anstalten inskränkte sig därför till att föreslå en mindre personalförstärkning. Detta förslag vann statsmakternas bifall.

Det nya SPA-reglementet visade sig emellertid medföra en avsevärt större arbetsbelastning för pensionsanstalten än som tidigare förutsetts. Bestämmelserna om tillgodoräkning i pensionshänseende av föregående tjänstetid föranledde en sådan anhopning av ärenden hos anstalten att det vid framläggandet av 1951 års statsverksproposition icke kunde överblickas när dessa ärenden med dåvarande organisation kunde beräknas bli avgjorda. På grund härav — och då det för såväl pensionstagare som huvudmän givetvis är av vikt att beslut rörande pensionsförmånerna och kostnaderna därför meddelas i god tid före pensionsålderns inträde — fann jag det angeläget att åtgärder vidtoges för att anstalten skulle bli i stånd att handlägga ifrågavarande ärenden i sådan takt, att ytterligare anhopning av ärenden kunde undvikas och eftersläpningen snarast bringas att upphöra. Jag framlade därför förslag om en viss ytterligare förstärkning av anstaltens personalorganisation från och med våren 1951. Medel för ändamålet finnas anvisade även för innevarande budgetår och ha av riksdagen anvisats jämväl för budgetåret 1952/53 (r. skr. 1952: 12).

Trots de personalförstärkningar, som genom de sålunda anvisade medlen kunnat erhållas, är balansen av ärenden hos statens pensionsanstalt alltfjämt mycket stor. Enligt vad jag inhämtat ha sålunda i fråga om tjänstårsberäk-

ningar och beräkningar av erforderliga engångsavgifter hittills avgjorts ärenden berörande allenast 7 000 av de under reglementet lydande ungefär 20 000 befattningshavarna. Det är enligt min mening ofrånkomligt att slutförandet av detta arbete påskyndas, detta så mycket mer som en ny genomgång och avgiftsberäkning förestår med anledning av att löneregleringar skett och att höjning av pensionsunderlagen därför skall företagas för innehavarna av drygt halva antalet med pensionsrätt enligt reglementet förenade befattningar. Andra nya arbeten föranledas av att de nyss företagna ändringarna i kommunindelningen medföra omregistreringar.

För att kunna påskynda behandlingen av ifrågavarande tjänstårs- och avgiftsfrågor måste den med detta arbete sysselsätta personalen omedelbart utökas, i främsta rummet med kvalificerad arbetskraft, som äger förutsättningar att i huvudsak självständigt handlägga vissa grupper av förevarande ärenden. För att möjliggöra detta är det nödvändigt att ytterligare medel snarast ställas till anstaltens förfogande. För detta ändamål bör riksdagens bemyndigande inhämtas att överskrida den i avlöningsstaten för anstalten upptagna posten till avlöningar till icke-ordinarie personal. Enligt verkställda beräkningar erfordras ett överskridande av nämnda anslagspost för innevarande budgetår med omkring 12 500 kronor.

Givetvis kommer den här förordade personalförstärkningen att vara erforderlig jämväl under nästa budgetår. Förslag i detta hänseende torde jag emellertid få framlägga i ett senare sammanhang.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för statens pensionsanstalt upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1951/52 överskridas med 12 500 kronor.

F. Diverse.

[3] 3. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Detta anslag var för budgetåret 1950/51 uppfört med 300 000 kronor. I gällande riksstat är anslaget upptaget till 350 000 kronor. Under innevarande budgetårs första åtta månader förbrukades något över 260 000 kronor. Härav belöpa 135 000 kronor å tiden den 1 december 1951—den 29 februari 1952.

Sedan förenämnda anslag på 350 000 kronor äskades, har arbetet inom tjänsteförteckningskommittén intensifierats på ett sätt som icke tidigare förutsetts. Det har visat sig nödvändigt att i avsevärd grad förstärka kommitténs förhandlings- och utredningsorganisation. Denna förstärkning har medfört betydande kostnader. Vidare har penningvärdeförändringen medfört att storleken av olika särskilda löneförmåner måst tagas under omprövning. För detta arbete och för beredning av andra aktualiserade avlönings- och pensionsfrågor har civildepartementet måst anlita särskilda sakkunniga, vilka avlönats från förevarande anslag.

För täckande av de kostnader, som f. n. kunna beräknas för återstoden av innevarande budgetår, synes ett belopp av 100 000 kronor utöver redan anvisade medel erforderligt. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla

Ur protokollet:

Gösta af Sandeberg.

Utgifter för statens kapitalfonder.

Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 och anför därvid följande.

Under den gångna delen av riksdagssessionen ha i olika sammanhang äskats anslag till investeringar å tilläggsstat II till löpande riksstat. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtagas av riksdagen.

Jag torde nu i korthet få redogöra för de olika fall, i vilka omedelbar avskrivning är påkallad beträffande investeringarna å tilläggsstaten.

Statens affärsverksfonder. För avskrivning under statens affärsverksfonder torde endast de till försvarsberedskap vid telegrafverket och statens järnvägar äskade investeringsanslagen å 775 000 resp. 2 000 000 kronor komma i fråga. Då dessa anslag böra avskrivas i sin helhet erfordras för avskrivningsändamål ett sammanlagt belopp av 2 775 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond. Investeringsanslagen till modernisering av vissa äldre fångvårdsanstalter å 66 000 kronor samt till byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut i vad avser ett belopp av 10 000 kronor böra avskrivas i sin helhet med hänsyn till att investeringarna avse sådana anläggnings- och reparationsarbeten, vilka icke väsentligt

komma att höja fastigheternas värden. Beträffande anslagen till pannanläggning vid ungdomsanstalten på Skenäs å 10 000 kronor, till byggnadsarbeten vid egendomen Hildero å 17 500 kronor, till byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga å 105 500 kronor, till merkostnader för vissa byggnadsarbeten å 1 000 000 kronor, till byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök å 165 000 kronor, till byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut i vad avser ett belopp av 20 000 kronor samt till vissa byggnadsarbeten vid statens sjuksjukhus m. m. å 1 739 000 kronor, torde avskrivning i enlighet med gällande grunder böra ske med 50 procent. Övriga anslag avse nybyggnader för ämbetsverk och skola alltså avskrivnas med 25 procent.

Försvarets fonder. För investeringar i försvarets fastighetsfond beräknas avskrivningsbehovet schablonmässigt till 50 procent av den totala investeringen i var och en av fastighetsfondens delfonder med undantag för befästningars delfond, för vilken total avskrivning tillämpas.

Under arméns, marinens, flygvapnets och befästningars delfonder ha äskats anslag om tillhoppa 3 567 000, 475 000, 4 138 000 resp. 18 400 000 kronor. Härav avses under arméns delfond 500 000 kronor till ordnande av Stockholms luftvärnsregementets förläggning. De för sistnämnda anslag erforderliga avskrivningsmedlen synas kunna bestridas medelst anlitande av tidigare av de s. k. Ladugårdsgärdesmedlen avsatt belopp, vilket ännu ej helt disponerats. Avskrivningsanslagen under delfonderna böra i enlighet med det anförda upptagas till 1 533 500, 237 500, 2 069 000 resp. 18 400 000 kronor.

Statens utlåningsfonder. Anslaget till lånefonden för bostadsbyggande å 75 miljoner kronor torde liksom tidigare böra avskrivnas med 25 procent. Avskrivningsanslaget upptagas alltså med 18 750 000 kronor.

Diverse kapitalfonder. Investeringsanslagen under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond till anordnande av en bombsäker oljelagringsanläggning å 2 000 000 kronor och till anordnande av ytterligare en bombsäker oljelagringsanläggning å 1 000 000 kronor torde liksom tidigare skett beträffande motsvarande anslag böra avskrivnas med 25 resp. 30 procent. Avskrivningsanslagen upptagas alltså med 500 000 resp. 300 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i härefter angivna fonder å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Telegrafverkets fond.

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

Försvarsberedskap vid telegrafverket 775 000

Statens järnvägars fond.

Kommunikationsdepartementet:	
Försvarsberedskap vid statens järnvägar	2 000 000

Statens allmänna fastighetsfond.

Justitiedepartementet:	
Modernisering av vissa äldre fångvårdsanstalter	66 000
Pannanläggning vid ungdomsanstalten på Skenäs	5 000
Byggnadsarbeten vid egendomen Hildero	8 800
Byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga	52 800
Utrikesdepartementet:	
Iståndsättande av beskickningsfastigheten i Köpenhamn	11 300
Kommunikationsdepartementet:	
Om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats ..	137 500
Anordnande av lokaler för riksförsäkringsanstalten	37 500
Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	500 000
Jordbruksdepartementet:	
Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök	82 500
Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	20 000
Inrikesdepartementet:	
Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	869 500

Försvarets fonder.

Försvarsdepartementet:	
Försvarets fastighetsfond:	
Arméns delfond	1 533 500
Marinens delfond	237 500
Flygvapnets delfond	2 069 000
Befästningars delfond	18 400 000

Statens utlåningsfonder.

Socialdepartementet:	
Lånefonden för bostadsbyggande	18 750 000

*Kungl. Maj:ts proposition nr 150.***Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.****H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :**

<i>Anordnande av en bombsäker oljelagringsanläggning</i>	500 000
<i>Anordnande av ytterligare en bombsäker oljelagringsanläggning</i>	300 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Fjellander.

Bilaga 13.

Statens allmänna fastighetsfond.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler frågor om ytterligare medel till reparations- och underhållskostnader m. m. under slottsbyggnadernas, beskickningsfastigheternas, byggnadsstyrelsens, lotsstyrelsens och medicinalstyrelsens delfonder av statens allmänna fastighetsfond och anför därvid följande.

[1] **Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under slottsbyggnadernas delfond av statens allmänna fastighetsfond.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 923 000 kronor. Vidare har årets riksdag efter framställning av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2 medgivit, att den under förevarande anslagspost upptagna delposten till Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m. finge under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 22 500 kronor till täckande av uppkomna prisstegringar å restaureringsarbetena vid Bogesund.

I skrivelse den 26 februari 1952 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anvisande av 200 000 kronor — motsvarande ca 20 procent av de ursprungligen beräknade kostnaderna — å tilläggsstat för budgetåret 1951/52 till täckande av de på grund av inträdda kostnadsstegringar uppkomna utgiftsökningarna under ifrågavarande anslagspost. Såsom under punkt 3 i det följande framhållits har styrelsen beräknat den inträffade prisstegringen å material och arbetslöner, sedan de ursprungliga beräkningarna gjordes, till 28,7 procent.

Då byggnadsstyrelsens beräkning av det ytterligare medelsbehovet under anslagsposten synes böra godtagas, hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den å slottsbyggnadernas delfond av statens allmänna fastighetsfond upptagna anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. må under budgetåret 1951/52 överskridas med — utöver tidigare medgivet belopp — högst 200 000 kronor.

[2] Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. äro för denna delfond i staten uppförda två anslagsposter avseende den ena reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. och den andra bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder. Under dessa rubriker ha för budgetåret 1951/52 anvisats 615 000 resp. 277 000 kronor eller sammanlagt 892 000 kronor. Vidare har 1952 års riksdag efter framställning av Kungl. Maj:t i proposition nr 2 medgivit, att anslagsposten Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. finge under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 130 000 kronor till täckande av under budgetåret uppkomna merkostnader för underhåll och skötsel av de statliga utlandsfastigheterna. I skrivelse den 6 november 1951 med begäran om medelsanvisning för nämnda ändamål anmälde styrelsen, att vissa större arbeten aktualiserats å fastigheterna i Rom och Istanbul, men att styrelsen vid denna tidpunkt icke vore beredd att framlägga förslag, enär ytterligare utredningar erfordrades i samråd med utrikesdepartementet.

I skrivelse den 15 januari 1952 har styrelsen anmält, att dessa utredningar — efter besiktning å respektive platser — nu verkstälts samt att behovet av ytterligare medel under reparations- och underhållskostnadsposten av beskickningsfastigheternas delfond beräknades till 75 000 kronor. Styrelsen har härom anfört i huvudsak följande.

Beträffande fastigheten i *Istanbul* har det visat sig, att erforderliga istandsättningsarbeten skulle draga betydande belopp. Med hänsyn till det begränsade lokalbehov, som här föreligger för beskickningens del, anser styrelsen emellertid, att några större kapitalinvesteringar för istandsättningsarbeten icke nu böra göras. Enligt styrelsens uppfattning bör byggnaden tills vidare, i avvaktan på en närmare utredning av lokalproblemen i samband med det s. k. Sverigehuset, endast underhållas i befintligt skick inom ramen för anvisade underhållsmedel.

Beträffande beskickningsfastigheten i *Rom* vidtog styrelsen erforderliga yttre reparationsåtgärder i anslutning till senaste sändebudsskiftet. Sedvanliga invändiga reparationsarbeten, såsom ommålningar m. m., uppskötos emellertid i huvudsak i avvaktan på en närmare utredning rörande den till synes omfattande istandsättning och modernisering, som skulle erfordras med avseende på uppvärmningssystem, elektrisk installation samt ekonomilokaler m. m.

Förutom att värmeanläggningen är starkt försliten, är densamma föga tidsenlig samt oekonomisk i drift genom den nuvarande anordningen med ett pannrum i källaren för de nedre våningarna och ett pannrum på vinden för översta våningen. Den elektriska installationen är i många avseenden bristfällig och utförd med s. k. glansgarnsledningar vilket ur brandsyn-

punkt innebär påtagliga riskmoment. Kökslokaler och tvättstuga sakna modern utrustning. Även garaget är på grund av sin ringa storlek icke användbart för moderna vagnar.

Förutom utförandet av sedvanliga reparations- och underhållsarbeten föranleder ett avhjälpande av de ovan påtalade bristfälligheterna sådana åtgärder att kostnaderna i sin helhet icke kunna rymmas inom ramen för underhållsanslaget. Totalt beräknar styrelsen kostnaderna till 130 000 kronor, vari även medräknats kostnader för installation av oljeeldning och maskinell tvättstugeutrustning. Av dessa kostnader räknar styrelsen med att kunna bestrida 55 000 kronor av disponibla underhållsmedel, varför således skulle erfordras ytterligare 75 000 kronor.

Ur ekonomisk synpunkt är det angeläget att arbetena i sin helhet kunna utföras samtidigt och snarast möjligt, enär de nuvarande bristerna å bland annat värmeanläggningen i annat fall skulle framtvinga provisoriska åtgärder med därav följande extra kostnader.

På skäl som av byggnadsstyrelsen anförts torde styrelsens hemställan om överskridande av ifrågavarande delpost böra bifallas. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den å beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond under anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. upptagna delposten till Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. må under budgetåret 1951/52 överskridas med — utöver tidigare medgivet belopp — högst 75 000 kronor.

[3] Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under denna rubrik ha för innevarande budgetår anvisats 4 595 000 kronor, varav 4 343 000 kronor avsetts för normala underhållsarbeten.

I skrivelse den 26 februari 1952 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anvisande av 900 000 kronor å tilläggsstat för budgetåret 1951/52 till täckande av de merutgifter för reparations- och underhållsarbeten, som på grund av ökade byggnadskostnader inträffat under budgetåret. Byggnadsstyrelsen anför härom i huvudsak följande.

Beräkningen av utgiftsposten var baserad på det vid budgetårsskiftet den 1 juli 1950 rådande prisläget, vilket enligt styrelsens underhållskostnadsindex då utgjorde 188 jämfört med 100 år 1935. På grund av sedermera inträffade prisstegringar å material och arbetslöner hade ifrågavarande indextal vid början av ovannämnda budgetår stigit med 54 enheter till 242. Procentuellt räknat uppgår prisstegringen till 28,7 procent. Detta innebär att för underhållsarbeten m. m. skulle behövt stå till förfogande ytterligare i runt tal 1 320 000 kronor, därest arbetena skulle ha bedrivits i förutsatt omfattning.

Generalplanen för underhållsarbetena arbetsåret 1951/52 upprättades under januari och februari månader 1951. Redan vid denna tidpunkt hade betydande kostnadsstegringar å material inträffat. Med hänsyn härtill, och då en höjning av arbetslönerna därjämte kunde förväntas i april månad, gjorde styrelsen vid fastställande av generalplanen nedprutningar även i

fråga om mycket angelägna arbeten, i syfte att söka hålla kostnaderna inom ramen för anvisade medel.

Såvitt styrelsen nu kan bedöma synes emellertid ett belopp av 900 000 kronor, motsvarande ca 20 procent av de ursprungligen beräknade kostnaderna, vara erforderligt för att täcka de ökade utgifter som inträffat på grund av byggnadskostnadsstegringarna. Det förhållandet, att kostnadsnivån för vissa arbeten alltjämt är glidande, kan komma att medföra en ytterligare ökning av merutgifterna. Med hänsyn till läget på arbetsmarknaden anser sig styrelsen dock icke böra framlägga förslag om tilläggsanslag för ändamålet med högre belopp än det ovan nämnda. De merutgifter, som därutöver kunna uppstå, beräknar styrelsen kunna täcka av medel, som avsatts för att möta oförutsedda utgifter inom ramen av det för budgetåret anvisade underhållsanslaget.

Då ifrågavarande merkostnader äro av sådan natur att särskilda medel härför böra anvisas, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den å byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond upptagna anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 900 000 kronor.

[4] **Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under lotsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond.** Under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. har för denna delfond för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 260 000 kronor.

I skrivelse den 6 februari 1952 har *lotsstyrelsen* hemställt om bemyndigande att under budgetåret 1951/52 överskrida förenämnda anslagspost med högst 110 000 kronor. Styrelsen åberopar att å anslagsposten vid utgången av januari 1952 återstod en behållning av 40 658 kronor 13 öre. Ifrågavarande belopp kommer enligt styrelsen icke att förslå till utförande av sådana reparations- och underhållsarbeten, som böra komma till utförande under återstoden av innevarande budgetår, därest icke ytterligare eftersläpningar av dylika arbeten av angelägen natur skola äga rum. Kostnaderna för dylika oundgängligen erforderliga arbeten inom ramen för den normala reparations- och underhållsstaten beräknas sålunda av styrelsen överstiga tillgängliga medel med 50 000 kronor. Härtill kommer ett belopp av 60 000 kronor till avhjälpande av katastrofskador, som i början av januari 1952 drabbat båthamnarna vid Bergkvara lotsplats och Garpens fyrplats. Härom inhämtas följande av handlingarna i ärendet.

Natten mellan den 17 och den 18 januari 1952 hemsöktes svenska sydostkusten av en hård ostsydostlig storm. Vindstyrkan uppmättes till 24 å 26 sekundmeter vid Garpens fyrplats, belägen på en ö ca 2,5 km utanför Bergkvara vid södra Kalmarsund. Stormen medförde osedvanligt högt vattenstånd och kraftig sjöhävning från den för hamnarna mest ogynnsamma riktningen, nämligen genom djuprännan söder om Bergkvara. De vid Bergkvara lotsplats och Garpens fyrplats anordnade, lotsverket tillhöriga båthamnarna, som ha ett för sjö utsatt läge, förstördes därvid av de grova brottsjöarna i

så hög grad, att de äro obrukbara. Båda hamnarna äro oundgängligen erforderliga för tjänstens upprätthållande vid respektive platser och måste därför snarast möjligt repareras och iordningställas. Kostnaderna för dessa arbeten beräknas uppgå till omkring 60 000 kronor. Arbetena, som icke tåla uppskov utan måste igångsättas inom den närmaste tiden, kunna icke genomföras utan att det erforderliga beloppet 60 000 kronor ställes till lotsstyrelsens förfogande under budgetåret 1951/52.

I likhet med lotsstyrelsen finner jag det angeläget att ifrågavarande reparations- och underhållsarbeten komma till utförande redan under innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den å lotsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond upptagna anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 110 000 kronor.

[5] **Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under medicinalstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond.** Under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. har för denna delfond för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 2 778 000 kronor, därav 2 678 000 kronor avsetts för löpande underhåll av delfondens fastigheter och återstoden, 100 000 kronor, för vissa särskilda arbeten av reparations- och underhållskaraktär. Vidare har årets riksdag efter framställning av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2 medgivit, att ifrågavarande anslagspost finge under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 190 000 kronor för utbyte och reparation av ångmanglar vid vissa statens sinnessjukhus.

I skrivelse den 28 februari 1952 har *medicinalstyrelsen* gjort framställning om anvisande å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1951/52 av 550 000 kronor — motsvarande ca 20 procent av de ursprungligen beräknade kostnaderna — till bestridande av stegrade, nödvändiga reparations- och underhållskostnader vid statens sinnessjukhus under innevarande budgetår. Styrelsen åberopar, att byggnadskostnadsindex enligt byggnadsstyrelsens uppgifter stigit med 28,7 procent, sedan de ursprungliga beräkningarna gjordes.

Medicinalstyrelsens beräkning av det ytterligare medelsbehovet under ifrågavarande anslagspost föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den å medicinalstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond upptagna anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. må under budgetåret 1951/52 överskridas med — utöver tidigare medgivet belopp — högst 550 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Fjellander.

Bilaga 14.

Kapitalinvesteringar.

Försvarsdepartementet.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, anmäler härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

IV. Försvarets fonder.

A. Försvarets fastighetsfond.

Arméns delfond.

[1] 3. Anordnande av lokaler för försvarets forskningsanstalt. I årets statsverksproposition (Kapitalbudgeten: Bil. 25, punkt 3) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till anordnande av lokaler för försvarets forskningsanstalt för budgetåret 1952/53 beräkna ett investeringsanslag av 650 000 kronor.

För vidtagande av vissa provisoriska åtgärder för försvarets forskningsanstalts förläggning anvisade 1947 års riksdag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 770 000 kronor.

Efter förslag av Kungl. Maj:t anvisade sedermera 1948, 1949 och 1950 års riksdagar för budgetåren 1948/51 investeringsanslag av tillhoppa (715 000 + 1 000 000 + 400 000 =) 2 115 000 kronor till anordnande av vissa provisoriska lokaler för forskningsanstalten.

I skrivelse till fortifikationsförvaltningen den 29 april 1950 hemställde försvarets forskningsanstalt, att fortifikationsförvaltningen i sina medelsäs-

kanden för budgetåret 1951/52 måtte upptaga dels ett belopp av 145 000 kronor, utgörande skillnaden mellan det av förvaltningen för budgetåret 1950/51 äskade investeringsanslaget av 545 000 kronor och det av riksdagen anvisade anslaget av 400 000 kronor, dels ock därutöver medel för uppförande av vissa ytterligare nybyggnader och för utvidgning av då tillgängliga lokaler m. m.

I sina medelsäskanden för innevarande budgetår beräknade fortifikationsförvaltningen kostnaderna för de av forskningsanstalten föreslagna arbetena till i nedanstående sammanställning angiva belopp enligt prisläget den 1 januari 1950.

Avdelning 1.

Tillbyggnad av laboratoriebyggnaden	317 000	
Inredning av laboratorielokaler i laboratoriebyggnadens bottenvåning	50 000	
Värmecentral	190 000	
Elcentral	110 000	
Djurstallar	110 000	
Gaslaboratorium	343 500	
Pyroteknisk försöksbyggnad	27 000	
Tillbyggnad av verkstaden	97 000	
Kallförråd för verkstaden	21 500	
Stenhus för raketsektionen	110 000	
Utökning av byggnad för kemisk-teknisk försöksdrift ..	140 000	
Varmförråd för d:o	35 000	
Väg- och planeringsarbeten m. m.	24 000	1 575 000

Avdelning 2.

Språnghall	27 500	
Vaktmästarbostäder	139 000	
Elektrisk kraftledning	5 000	
Värmekulvert	8 500	
Skogsbrandskydd	28 000	
Stängsel	42 000	250 000

Avdelning 3.

Tillbyggnad av laboratoriebyggnaden	195 000	
Diverse ändrings- och tillbyggnadsarbeten	30 000	225 000
Summa kronor		2 050 000

Totala medelsbehovet för de av forskningsanstalten föreslagna anläggningarna m. m. beräknades således uppgå till (145 000 + 1 575 000 + 250 000 + 225 000 =) 2 195 000 kronor. Med hänsyn till lämnade direktiv rörande återhållsamhet i anslagsäskanden m. m. fann emellertid fortifikationsförvaltningen, att medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål borde begränsas till 1 500 000 kronor för arbetenas påbörjande.

Efter förslag av Kunql. Maj:t i propositionen 1951:109 anvisade sedermera riksdagen ett investeringsanslag av 500 000 kronor till anordnande av lokaler för forskningsanstalten.

I skrivelse den 21 februari 1952, för vilken jag i annat sammanhang denna dag kommer att närmare redogöra, har *fortifikationsförvaltningen* meddelat, att forskningsanstalten framhållit, att under förutsättning att lokalfrågan för anstaltens avdelning 3 ordnades genom nybyggnad vid Stockholms luftvärnsregemente inom cirka 2 år erfordrades icke den anmälda tillbyggnaden av laboratoriebyggnad vid samma avdelning. Övriga i sammanställningen upptagna objekt påverkades icke av nybyggnaden vid luftvärnsregementet, varför medel för dessa objekt borde äskas. Därutöver erfordrades medel för uppförande av en hangar vid den teletekniska försöksstationen å Bromma flygplats, kostnadsberäknad till 1 410 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen har beräknat kostnaderna för i sammanställningen angivna byggnadsobjekt m. m., oberäknat tillbyggnad av laboratoriebyggnad vid avdelning 3, till (145 000 + 1 575 000 + 250 000 + 225 000 — 195 000 + 715 000 för prisstegring under tiden 1/1 1950—1/10 1951 =) 2 715 000 kronor. För täckande av merkostnader till följd av prisstegringar m. m. intill den 1 oktober 1951 å byggnadsföretag, vartill medel beviljats av 1948—1950 års riksdagar, erfordras enligt förvaltningen ytterligare cirka 1 125 000 kronor. Totala medelsbehovet för byggnadsarbeten vid forskningsanstaltens nuvarande anläggningar skulle således uppgå till (1 410 000 + 2 715 000 + 1 125 000 =) 5 250 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen har vidare föreslagit nybyggnad inom Stockholms luftvärnsregementes nuvarande kasernområde för forskningsanstalten m. fl. myndigheter och beräknat kostnaderna härför till 13 950 000 kronor enligt prisläget den 1 oktober 1951. Nybyggnaden har emellertid föreslagits skola ske i etapper, varvid anslagsbehovet för den första etappen angivits till 5 100 000 kronor. Sammanlagda anslagsbehovet avseende såväl luftvärnsregementets kasernområde som forskningsanstaltens avdelning 1 och försöksstationerna vid avdelningarna 2 och 3 skulle således uppgå till (5 100 000 + 5 250 000 =) 10 350 000 kronor, av vilket belopp fortifikationsförvaltningen hemställt att 2 500 000 kronor måtte anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Departementschefen. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår ha för budgetåren 1948/51 tillhoppa 2 115 000 kronor anvisats för forskningsanstaltens lokalbehov. Till följd av de under senare år inträffade prisstegringarna ha kostnaderna för de byggnadsföretag, som tidigare förelagts riksdagen, kommit att bli väsentligt högre än som vid riksdagsbehandlingen förutsatts. De av fortifikationsförvaltningen beräknade kostnadsökningarna å dessa företag synas ofrånkomliga, och jag biträder därför framställningen om att 1 125 000 kronor anvisas för täckning av dessa merkostnader.

Beträffande fortifikationsförvaltningens äskande i övrigt torde jag få erinra om att förvaltningen föregående år framlade förslag om förläggande av forskningsanstaltens kansli samt avdelningarna 2 och 3 m. m. till Stockholms luftvärnsregementes nuvarande kasernområde. Till framställningen togs för det dåvarande icke ställning, men anvisades 500 000 kronor till anordnande av lokaler för anstalten. Det förutsattes, att de i det föregående angivna bygg-

nadsföretagen skulle tillgodoses inom ramen för detta belopp. Då dessa medel emellertid ännu icke anlåtats torde frågan om tilläggsanvisning på grund av prisstegring icke böra prövas i förevarande sammanhang.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anordnande av lokaler för försvarets forskningsanstalt* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 1 125 000 kronor.

VI. Fonden för låneunderstöd.

[2] a. **Värnpliktslån.** Enligt beslut av 1945 års riksdag inrättades en särskild lånefond, värnpliktslånefonden, avsedd för värnpliktigt befäl m. fl. samt visst avgående fast anställt manskap. Förutom från denna fond kunna värnpliktslån även utgivas dels enligt förordningen den 31 augusti 1940 (nr 824 med ändringar 1942:522 och 1947:259) om värnpliktslån, dels enligt kungörelsen den 25 maj 1945 (nr 195) om värnpliktslån till viss långtidsin kallad militär personal och dels enligt kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 495) angående värnpliktslån till vissa under militärtjänst skadade. Lån som utgivits eller utgivas enligt dessa författningar belasta fonden för låneunderstöd till värnpliktslån. Lån som utgivas enligt kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 494) angående lån från värnpliktslånefonden belasta emellertid sistnämnda fond.

Under fonden för låneunderstöd ha hittills anvisats anslag å tillhoppa 9 800 000 kronor, varav senast för budgetåret 1949/50 ett belopp av 100 000 kronor.

I skrivelse den 15 februari 1952 har *försvarets socialbyrå* — under erinran att byrån i annat sammanhang anmält, att såvitt kunde bedömas för budgetåret 1952/53 någon ytterligare kapitalinvestering under fonden för låneunderstöd icke syntes erforderlig — anfört i huvudsak följande.

Enligt av statskontoret lämnad uppgift hade den 1 juli 1949 — inberäknat det för budgetåret 1949/50 anvisade beloppet — funnits disponibelt för utlåning ett belopp av i runt tal 324 000 kronor. Med hänsyn till att värnpliktslån, som skulle belasta fonden för låneunderstöd, efter den 1 juli 1949 utgivits huvudsakligen endast till personal som skadats i militärtjänstgöring i anledning av förstärkt försvarsberedskap eller dennas avveckling — s. k. beredskapsskadade — hade anledning förelegat till antagande, att det den 1 juli 1949 disponibla beloppet skulle komma att visa sig tilläckligt för utlåningsverksamheten under relativt lång tid framåt. Sålunda skulle, därest för utlåning från fonden för låneunderstöd verkligen den 1 juli 1949 funnits disponibelt ett belopp om 324 000 kronor — med hänsyn till utlåningen därefter — den 1 januari 1952 ha för fortsatt utlåningsverksamhet kvarstått ett belopp av i runt tal 105 000 kronor, vilket på grund av utlåningens relativt ringa omfattning bort förslå intill utgången av budgetåret 1952/53.

Socialbyrån hade emellertid under år 1951 haft anledning uppmärksamma en uppkommen skillnad mellan det belopp, varmed socialbyrån beviljat lån från värnpliktslånefonden, och det belopp som enligt statskontoret utgjorde

den bokföringsmässiga belastningen å denna fond. Efter samråd med statskontoret hade socialbyrån hos länsstyrelserna hemställt om en sådan granskning rörande bokföringen i fråga om värnpliktslån såväl från värnpliktslånefonden som från fonden för låneunderstöd, som kunde klarlägga den rätta belastningen å vardera fonden. Sedan länsstyrelserna verkställt sådan granskning samt till socialbyrån och statskontoret anmält resultatet därav, hade det visat sig, att i ett antal fall värnpliktslånefonden belastats med värnpliktslån, som skolat belasta fonden för låneunderstöd. Erforderliga omföringsåtgärder hade vidtagits eller komme att vidtagas. Såvitt socialbyrån av länsstyrelsernas uppgifter kunnat utröna syntes omkring 250 000 kronor ha kommit eller komme att omföras att belasta fonden för låneunderstöd i stället för värnpliktslånefonden. Enär granskningen begärts i avseende å lån, som beviljats till och med utgången av kalenderåret 1949 men i vissa fall av länsstyrelserna utsträcks att omfatta även därefter och intill granskningsögonblicket beviljade lån, föreläge betydande svårigheter för socialbyrån att fullt tillfredsställande bedöma behovet av kapitalinvestering i fonden för låneunderstöd. Att en sådan vore ofrånkomlig, om låneverksamheten skulle kunna bedrivas i beräknad omfattning, stode dock klart. Kapitalinvesteringen nu syntes rimligen ej böra göras mindre än att medel för förutsebar utlåning stode till förfogande intill utgången av budgetåret 1952/35. Med beaktande därav syntes medelsbehovet kunna uppskattas till samma belopp som oförmålda omförda belopp, d. v. s. i runt tal 250 000 kronor. Kapitalinvesteringen borde ske å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Försvarets socialbyrå har därför hemställt, att under fonden för låneunderstöd måtte å tilläggsstat för budgetåret 1951/52 anvisas ett investeringsanslag av 250 000 kronor till värnpliktslån.

Departementschefen. Genom felaktig bokföring har, såsom framgår av det föregående, värnpliktslånefonden kommit att belastas med ett flertal lån, som rätteligen skulle ha utgått från fonden för låneunderstöd. Vid den omföring, som med anledning härav blivit erforderlig, kommer sistnämnda fond att belastas med värnpliktslån om i runt tal 250 000 kronor. Då täckning saknas för detta belopp, förordar jag i överensstämmelse med socialbyråns förslag, att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår under fonden för låneunderstöd anvisas 250 000 kronor till värnpliktslån.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Värnpliktslån* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 250 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Magnus T. Möller.

Bilaga 15.

Kapitalinvesteringar.

Jordbruksdepartementet.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1952.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, anmäler härefter under jordbruksdepartementet hörande ärende angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 samt anför därvid följande.

VIII. Fonden för förslag till statsverket.

2 c. **Förlagskapital för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader för viss försöksverksamhet.** *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* hemställer i två särskilda skrivelser den 27 februari 1952 dels att styrelsen skall erhålla bemyndigande att träffa avtal med Lunds stad om arrende av den staden tillhöriga egendomen Habo säteri för att där utföra försök med lösgående mjölkkor, dels att ett belopp av 50 000 kronor skall ställas till styrelsens förfogande såsom ett ränte- och amorteringsfritt statslån för att möjliggöra inköp av det antal kor, som erfordras för försöken.

Såsom motivering för framställningen anför anstaltsstyrelsen att dylika försök sedan åtskilliga år tillbaka ha bedrivits på flera håll utomlands. Försöken innebära att korna i stället för att hållas uppbundna få gå lösa i ladugården. Alternativt utformas ladugården enbart såsom skydd för vind och nederbörd. Därest dessa metoder skulle visa sig användbara, skulle man kunna dels avsevärt minska byggnadskostnaderna, dels underlätta arbetet med djurens skötsel. Styrelsen framhåller emellertid att de försök, som göras utomlands, icke ge sådana resultat för svenska förhållanden, att metoderna utan vidare kunna rekommenderas åt de svenska jordbrukarna. Forsk-

ningsanstalten och dess föregångare, statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, ha sedan länge haft uppmärksamheten riktad på berörda försöksverksamhet. Anstaltsstyrelsen erinrar om att försöksgårdsutredningen för Bogesund i sitt betänkande år 1948 framfört önskemål om försök i denna riktning. Anstaltsstyrelsen har studerat de försök som bedrivits i USA, England och Tyskland samt de enstaka experiment, som enskilda jordbrukare utan närmare kontroll av resultaten igångsatt här i landet.

Anstaltsstyrelsen anmäler vidare att den under år 1951 av såväl lantbruksstyrelsen som Hushållningssällskapens förbund uppmanats att snarast möjligt upptaga försöksverksamhet på området.

Departementschefen. Det nya uppställningssätt för kor, som styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader föreslagit skola prövas genom praktiska försök, åsyftar att möjliggöra lägre kostnader för såväl ladugårdsbyggnader som för arbetet i ladugårdarna. Arbets- och byggnadskostnaderna äro de dominerande posterna på jordbrukets utgiftssida. Utvecklingen av dessa poster är följaktligen av mycket stor betydelse för jordbrukets lönsamhet. Jag anser därför att forskningsanstalten bör beredas möjligheter att utföra förenämnda försök. Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 mars 1952 bemyndigat anstaltsstyrelsen att med Lunds stad träffa avtal om arrende av Habo säteri. Härigenom har den första förutsättningen skapats för att försöksverksamheten skall kunna igångsättas. Emellertid erfordras jämväl att kapital ställes till styrelsens förfogande för inköp av erforderligt antal djur. Jag tillstyrker styrelsens framställning om ett räntefritt lån å 50 000 kronor för ändamålet. Någon återbetalning torde icke kunna påräknas under de närmaste åren, men väl senare i den mån försöken slutföras och antalet försöksdjur därför kan minskas. Lånet bör därför enligt min mening vara amorteringsfritt under de första fem åren och därefter återbetalas inom loppet av förslagsvis tio år. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter i ämnet. Med hänsyn härtill böra medlen upptagas i form av ett anslag under fonden för förslag till statsverket. Då det är önskvärt att verksamheten skall kunna börja så snart som möjligt, bör anslaget anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förlagskapital för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader för viss försöksverksamhet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett investeringsanslag av 50 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Grass.

*Bihang.***Förteckning**

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen år 1952 äskade anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 utöver de i propositionen nr 2 upptagna anslagen.

Driftbudgeten.**A. Egentliga statsutgifter.**

		Kronor
<i>II. Justitiedepartementet.</i>		
F: 10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	200 000
<i>III. Utrikesdepartementet.</i>		
D: 15 a	Ytterligare medel till Röda korsets verksamhet i Jugoslavien för hemsändande av grekiska barn, <i>reservationsanslag</i> ...	50 000
D: 17	Inventarier för Arvfurstens palats, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		150 000
<i>IV. Försvarsdepartementet.</i>		
Armén:		
Expenser m. m.:		
C: 19 a	Ytterligare medel till övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	135 000
Marinen:		
Intendenturmateriel m. m.:		
C: 64	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	75 000
D: 47	Anskaffning av vissa yllevaror, <i>reservationsanslag</i>	49 600 000
		49 810 000
<i>V. Socialdepartementet.</i>		
Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården:		
B: 37	Byggnadsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	43 000
B: 41	Ersättning till inackorderingshem för driftförluster, <i>reservationsanslag</i>	17 500
G: 11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	175 000
		235 500
<i>VI. Kommunikationsdepartementet.</i>		
I: 9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	75 000
<i>VII. Finansdepartementet.</i>		
E: 6 b	1944 års nykterhetskommitté, <i>reservationsanslag</i>	102 000

Kronor

VIII. *Ecklesiastikdepartementet.*

Gemensamma universitetsändamål:		
E: 57 a	Ämneskonferenser, <i>reservationsanslag</i>	9 000
N: 18	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		109 000

IX. *Jordbruksdepartementet.*

Befrämjande av fröodlingen m. m.:		
G: 11	Bidrag till Sveriges utsädesförening	30 500

X. *Handelsdepartementet.*

Statens hantverksinstitut:		
C: 18	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	50 000
C: 40	Täckande av vissa kostnader för Svenska skifferoljeaktiebolagets verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
D: 24	Ersättningar till de förutvarande ombordanställda m. fl. å motorfartyget Ningpo, <i>reservationsanslag</i>	370 000
		1 420 000

XI. *Inrikesdepartementet.*

B: 7 a	Anskaffning av vissa yllevaror för sjukvårdsberedskapen, <i>reservationsanslag</i>	1 560 000
B: 38 a	Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Uppförande av ett personalbostadshus, <i>reservationsanslag</i>	25 100
C: 9 a	Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Uppförande av en ny trädgårdsbyggnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	110 000
F: 19	Anskaffning av vissa yllevaror för civilförsvaret, <i>reservationsanslag</i>	7 240 000
H: 14	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	15 000
		8 950 100

XII. *Civildepartementet.*

Civildepartementet:		
A: 3	Utrustning och inredning, <i>reservationsanslag</i>	40 000
F: 3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	100 000
F: 6 a	Täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner, <i>förslagsanslag</i>	115 000 000
		115 140 000

Säger för egentliga statsutgifter **176 222 100**

B. Utgifter för statens kapitalfonder.**III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.***A. Statens affärsverksfonder.*

Kronor

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

1	Försvarsberedskap vid telegrafverket (I: B: 10), <i>reservationsanslag</i>	775 000
2	Försvarsberedskap vid statens järnvägar (I: C: 19), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
		<hr/> 2 775 000

B. Statens allmänna fastighetsfond.

J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t :

1	Modernisering av vissa äldre fångvårdsanstalter (III: 1), <i>reservationsanslag</i>	66 000
2	Pannanläggning vid ungdomsanstalten på Skenäs (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	5 000
4	Byggnadsarbeten vid egendomen Hildero (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	8 800
5 a	Byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga (III: 5 a), <i>reservationsanslag</i>	52 800

U t r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

6	Iståndsättande av beskickningsfastigheten i Köpenhamn (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	11 300
---	---	--------

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

7	Om- och tillbyggnad av Arvfurstens palats (III: 7), <i>reservationsanslag</i>	137 500
9 a	Anordnande av lokaler för riksförsäkringsanstalten (III: 9 a), <i>reservationsanslag</i>	37 500
15	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: 15), <i>reservationsanslag</i>	500 000

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :

31	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (III: 31), <i>reservationsanslag</i>	82 500
32	Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (III: 32), <i>reservationsanslag</i>	20 000

I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

41	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. (III: 41), <i>reservationsanslag</i>	869 500
		<hr/> 1 790 900

C. Försvarets fonder.

F ö r s v a r s d e p a r t e m e n t e t :

Försvarets fastighetsfond:

1	Arméns delfond (IV: 1—3), <i>reservationsanslag</i>	1 533 500
2	Marinens delfond (IV: 14—15, 19), <i>reservationsanslag</i>	237 500
3	Flygvapnets delfond (IV: 24—27, 30), <i>reservationsanslag</i>	2 069 000
4	Befästningars delfond (IV: 32—35, 37—43), <i>reservationsanslag</i>	18 400 000
		<hr/> 22 240 000

Kronor

D. Statens utlåningsfonder.

Socialdepartementet:

2 Lånefonden för bostadsbyggande (V: 2), *reservationsanslag* 18 750 000*F. Diverse kapitalfonder.*

Handelsdepartementet:

1 Anordnande av en bombsäker oljelagringsanläggning
(IX: 9), *reservationsanslag* 500 0002 Anordnande av ytterligare en bombsäker oljelagringsan-
läggning (IX: 10), *reservationsanslag* 300 000**800 000**Säger för utgifter för statens kapitalfonder **46 355 900**Summa för driftbudgeten **222 578 000****Kapitalbudgeten.****Kapitalinvesteringar.***III. Statens allmänna fastighetsfond.*

Inrikesdepartementet:

41 Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.. 1 739 000

*IV. Försvarets fonder.**A. Försvarets fastighetsfond.*

Arméns delfond:

3 Anordnande av lokaler för försvarets forskningsanstalt . 1 125 000

V. Statens utlåningsfonder.

Socialdepartementet:

2 Lånefonden för bostadsbyggande 75 000 000

VI. Fonden för låneunderstöd.

Försvarsdepartementet:

a Värnpliktslån 250 000

Handelsdepartementet:

7 a Lån till Svenska skifferoljeaktiebolaget 6 000 000

6 250 000*VIII. Fonden för förlag till statsverket.*

Jordbruksdepartementet:

2 c Förlagskapital för statens forskningsanstalt för lantmanna-
byggnader för viss försöksverksamhet 50 000Säger för kapitalbudgeten **84 164 000**